

festa
major

Solsona 2026

Festes de la Mare de Déu del Claustre de la ciutat de Solsona

7, 8, 9, 10 i 11 de setembre

salutations

Hi ha moments de l'any en què el temps s'atura. La Festa Major n'és un. Durant uns dies deixem de banda les presses i les rutines per retrobar-nos als carrers i a les places, al voltant dels nostres gegants, de la música, dels àpats compartits i d'un patrimoni festiu que ens identifica i ens emociona. És probablement el moment en què més intensament ens reconeixem com a poble.

La Festa Major és memòria, perquè cada any repetim rituals que han passat de generació en generació. Però també és una celebració viva, que continua creixent gràcies a la força inesgotable de les entitats i de les persones que hi aporten idees noves. Enguany en trobareu una bona mostra. Es consoliden propostes que ja s'han fet un lloc al programa, com el concert vermut de l'Associació de Dones o la capta amb sopar i concert, impulsada per Joventut Solsonina i l'Agrupació de Geganters. Celebrem també el retorn de l'orquestra Solsona 70, dins els actes del quinzè aniversari de Joventut Solsonina, i donem la benvinguda al primer correfoc de la Festa Major, una proposta de La Xera que enriqueix encara més la nostra cultura popular.

En la seva 373a edició, la festa també s'estira. Ho fa fins al 12 de setembre, amb la recuperació del concert de l'Aplec independentista i una nova nit de ball l'11 de setembre. I continua obrint-se a públics diversos amb una aposta musical de primer nivell com el concert de Doctor Prats el dia 10 a l'aire lliure.

Quan s'acabi la Festa Major també començarem un nou curs. I aquest serà especial. Obrirem una etapa decisiva per al futur de la ciutat amb els primers passos del Pla de barris, que impulsarà la transformació i la revitalització del nucli antic i el seu entorn. No podríem tenir una millor porta d'entrada a aquest procés.

Com ja sabeu, el programa que teniu a les mans és molt més que una agenda d'actes. És una publicació que es col·lecciona perquè ens ajuda a entendre millor qui som. Enguany hi descobrireu les arrels solsonines de Gaietà Ripoll Pla gràcies a una investigació de Nil Boix Besora; els cinquanta anys d'Amisol i de la Patinfanjàs, que formen part de la nostra història col·lectiva; els sonets de Manuel Bertran Oriola dedicats a la Mare de Déu del Claustre i la història de les samarretes de la Festa Major, una tradició que l'Agrupació de Geganters manté viva des del 1991.

Gràcies a totes les persones, entitats i col·lectius que feu possible aquests dies tan especials. I a tots els solsonins i solsonines, així com a totes les persones que ens visiteu, us convido a viure intensament aquesta festa que, any rere any, ens recorda que hi ha moltes maneres de fer poble, però poques de tan boniques com celebrar-ho plegats.

Molt bona Festa Major!

Judit Gisbert i Ester
Alcaldeessa de Solsona

Uns dies abans que comenci la Festa Major els carrers són els mateixos de sempre. Els travessem de pressa, passem per les places sense aturar-nos i els convertim en simples recorreguts entre un lloc i un altre. Però arriba la Festa Major i tot canvia. Els carrers deixen de ser camins i tornen a ser llocs de trobada; les places recuperen la funció de reunir a la comunitat. La ciutat deixa de ser només l'espai on vivim i es converteix, durant uns dies, en el lloc on ens retrobem.

És aleshores quan sempre em ve al cap una pregunta. Per què ens emociona tant una cosa que sabem perfectament com acabarà?

Sabem quin recorregut farà el passacarrers. Sabem quan sonaran les campanes. Sabem quina peça està a punt d'interpretar la Patinjanjàs, quines seran les primeres notes que sonaran als ballets o quants mascles esclataran a la tronada. No hi ha sorpresa. I, tanmateix, hi tornem cada any amb la mateixa il·lusió.

Perquè la Festa Major no viu de la novetat. Viu del reconeixement. El plaer de tornar a compartir allò que sentim nostre. Perquè allò que repetim cada any no és només un record. Pot semblar paradoxal però és una manera de parlar del futur.

Ningú no dedica tantes hores, tant d'esforç i tanta il·lusió a preparar una festa si no creu que val la pena continuar fent comunitat. Cada assaig, cada reunió, cada vestit cosit, cada instrument afinat, cada mà que ajuda a muntar un escenari és, en el fons, un acte de confiança. Una manera de dir que volem que tot això continuï existint d'aquí a deu, vint o cinquanta anys.

Per això les tradicions no són una fotografia antiga que conservem amb cura. Són una conversa que no s'acaba mai. Cada generació hi aporta alguna cosa, sovint sense adonar-se'n. Les festes canvien perquè la societat canvia, però continuen essent recognoscibles perquè hi ha una comunitat que les estima prou per cuidar-les.

A Solsona tenim aquesta sort. Darrere de cada acte hi ha persones que hi dediquen temps, talent i generositat. Entitats, músics, voluntaris, treballadors municipals i tantes altres persones que fan possible que la Festa Major sigui molt més que un programa. Gràcies per fer que la cultura deixi de ser una idea escrita i es converteixi en una experiència compartida.

Vivim temps en què sovint costa imaginar el futur amb optimisme. Potser per això les festes tenen avui més sentit que mai. Ens recorden que encara sabem trobar-nos, que encara sabem construir coses plegats i que encara hi ha motius per mirar endavant amb esperança.

D'aquí a uns dies, els carrers tornaran a la rutina de cada dia i començarà un nou curs. Mentrestant, gaudim d'aquesta Festa Major i continuem fent de Solsona una ciutat amb memòria, però sobretot amb futur.

Molt bona Festa Major!

Albert Colell Riu
Regidor de Cultura

actes

Dissabte 29 d'agost

Durant tot el dia

De 9 del matí a 7 de la tarda,

a la plaça del Camp, 32è TORNEIG DE BÀSQUET 3X3 de Solsona per a totes les categories (en cas de pluja, al pavelló poliesportiu)

Inscripcions en línia (enllaç al compte @cbsolsona a Instagram)

Organització: CB Solsona

Col·laboració: Ajuntament de Solsona, Consell Comarcal del Solsonès, Diputació de Lleida i diversos patrocinadors

Divendres 4 de setembre

Tarda i vespre

A les 7

al saló de les Homilies d'Organyà de la biblioteca Carles Morató, INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ "La llibreta vermella" de Nacho Duato

Organització: SOM (Solsonès Obert al Món) i la Fundació Fernando Fonseca

A 2/4 de 8

a la plaça del Consell Comarcal, ASSAIG GENERAL dels ballets de la Festa Major

Organització: Agrupació de Geganters de Solsona

A 2/4 de 10

a la sala polivalent, CONCERT DE VIGÍLIA. Arnau Tordera i la Cobla Juvenil Ciutat de Solsona revisiten les músiques de la Festa Major de Solsona. La vetllada comptarà també amb una intervenció artística de Jaume Roure.

Organització: Cobla Juvenil Ciutat de Solsona i Ajuntament de Solsona

Col·laboració: Agrupació de Geganters de Solsona

Dissabte 5 de setembre

Matí

a les instal·lacions municipals de tennis, I TORNEIG DE TENNIS de Festa Major.
Informació al compte d'Instagram del Club Tennis i Pàdel Solsona (@ctps.solsona)

A 2/4 de 12

al Museu de Solsona, VISITA comentada a l'exposició "Instruments de l'ànima. Matèria i esperit a la Catalunya medieval", a càrrec del comissari Alberto Velasco.

Inscripcions a museu@museusolsona.cat o 973 48 21 01

Organització: Museu de Solsona

Migdia

A les 12

a la plaça de Sant Isidre, VERMUT CONCERT a càrrec de la cantant solsonina Júlia Xandri i la destacada guitarrista Carla Motis

Organització: Associació de Dones del Solsonès

Tarda

A les 6

a la plaça del Camp, XLIII TROBADA D'ACORDIONISTES DE SOLSONA

Organització: Pere Marginet i Josep Codina

Col·laboració: Ajuntament de Solsona

Nit

A les 10

al teatre comarcal, TEATRE amb la representació de *Quan les oques van al camp*, adaptació de *La rateta*, d'Agatha Christie, a càrrec de Lacetània Teatre sota la direcció d'Aleix Albareda
Venda d'entrades a www.entradessolsones.com

Organització: Lacetània Teatre

Col·laboració: Ajuntament de Solsona

A 2/4 d'11

a la sala polivalent, CONCERT SOLIDARI a càrrec de Camerata Bacasis amb DJ Arzzett i Marta Trujillo amb la nova producció *Opus Nova*.

Venda d'entrades a www.entradessolsones.com i a taquilla

Preu: 15 euros

Organització: Solsonès Obert al Món

Patrocini: Ajuntament de Solsona

Diumenge 6 de setembre

Matí

A les 8

des de la plaça del Camp, XXIX CAMINADA POPULAR al Vinyet de Solsona

Organització: Ajuntament de Solsona

Col·laboració: Centre Excursionista del Solsonès

A les 10,

XLVII PUJADA CICLISTA AL PI DE LA TORREGASSA. Concentració a 2/4 de 10 a la plaça del Camp. Tret de sortida al carrer del Parc (adjacent al pati de l'escola Setelsis). Es lliurarà un diploma commemoratiu a totes les persones participants a partir del dia 7 de setembre a l'Oficina d'Atenció Ciutadana de l'Ajuntament.

Organització: Penya Ciclista L'Esforç i Ajuntament de Solsona

Tarda

A les 6

a la plaça del Camp, BALL DE SWING en grup a càrrec de David Giorcelli Trio

A les 6

al teatre comarcal, TEATRE amb la representació de *Quan les oques van al camp*, adaptació de *La rateta*, d'Agatha Christie, a càrrec de Lacetània Teatre sota la direcció d'Aleix Albareda
Venda d'entrades a www.entradessolsones.com

Organització: Lacetània Teatre

Col·laboració: Ajuntament de Solsona

A 2/4 de 7

al pavelló poliesportiu, PARTIT DE BÀSQUET del Cadí La Seu femení (Lliga Femenina Endesa) contra l'MCR Lima-Horta (Lliga Challenge) amb motiu del 50è aniversari del CB Solsona

Organització: CB Solsona

Col·laboració: Ajuntament de Solsona i Pentex

FESTA MAJOR 2026

Dilluns 7 de setembre

Matí i migdia

A 2/4 d'11 a la catedral, REPIC DE CAMPANES

A les 12,

TRET DE SORTIDA A LA FESTA MAJOR amb una trabucada a càrrec del Sr. Vicent Vendrell Colilles, TRONADA a la plaça Major i salutació de la Il·lma. Sra. Judit Gisbert i Ester, alcaldessa de Solsona, des del balcó consistorial.

Des de la casa consistorial, recorregut tradicional del PASSACARRERS amb els gegants, cavallets, bou, mulassa i drac, acompanyats per l'Orquestra Patinjanàs i el pregoner

Tarda

A les 6

a la plaça del Camp, ACTE DE COMIAT DEL PUBILLATGE 2025 I PROCLAMACIÓ de la pubilla, l'hereu, la donzella i el fadrí de la ciutat de Solsona 2026

Organització: Associació del Pubillatge Solsoní

Col·laboració: Ajuntament de Solsona

A les 7

a la sala Gris, INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ "Paisatges i tradició", de Ramon-Àngel Davins Aynés

Vespre i nit

A 1/4 de 9

a la catedral, REPIC DE CAMPANES per anunciar el cant de la Salve.

BAIXADA de la corporació municipal des de l'ajuntament cap a la catedral, acompanyada per la pubilla, l'hereu i el fadrí de Solsona del 2025, l'hereu de les comarques lleidatanes i el ball de bastons i l'Orquestra Patinfañàs

A 2/4 de 9,

a la capella del Claustre, CANT DE LA SALVE, interpretat per l'Orfeó Nova Solsona. Presidirà l'acte l'Excm. i Rvdm. Sr. Francesc Conesa i Ferrer, bisbe de Solsona.

Tot seguit,

il·luminació de carrers amb teieres i, al pati de l'escola Arrels II, CASTELL DE FOCS presidit per la comitiva procedent de la catedral.

A les 10,

a la plaça Major, SOPAR POPULAR I CAPTA amb els gegants joves amenitzada per la banda Trinxaranga. Tot seguit, CONCERT a la plaça Major amb el grup musical Deskunde i l'orquestra Fantasia.

Organització: Agrupació de Geganters de Solsona i Joventut Solsonina

Col·laboració: Ajuntament de Solsona

A les 11

a la plaça del Camp, HAVANERES amb el grup Son de l'Havana

Dimarts 8 de setembre

Matí

A les 9

a la capella del Claustre, MISSA CANTADA per la Capella de Música de la Mare de Déu del Claustre, presidida per Mn. Joan Casals i Cubinsà.

A 2/4 de 10,

seguint les muralles antigues, CIRCUMVAL·LACIÓ de la ciutat amb els tirs dels TRABUCAIRES.

A 2/4 i deu minuts d'11,

des de l'ajuntament, BAIXADA cap a la catedral de la corporació municipal, la pubilla, l'hereu, la donzella i el fadrí 2026 i l'hereu de les comarques lleidatanes, així com altres representants del pubillatge de títol nacional, l'Orquestra Patinfanjàs, els Trabucaires de Solsona i els gegants i altres elements de la imatgeria festiva.

A les 11,

MISSA CONCELEBRADA cantada per la coral de Sant Llorenç i presidida per l'Excm. i Rvdm. Sr. Francesc Conesa i Ferrer, bisbe de Solsona, acompanyat pel capítol catedral i la resta de sacerdots. Hi assistiran els priors dels quatre castells, els senyors Miquel Àngel Múrcia i Garcia (Castellvell), Jordi Riart i Vendrell (Lladurs), Guillem Nadal i Villanueva (Llobera) i Josep M. Cardona i Divins (Olius).

Migdia

Tot seguit,

a la plaça Major, salutació de la pubilla i l'hereu de Solsona 2026, acompanyats de la donzella i el fadrí, i BALLETS TRADICIONALS. La Cobla Juvenil Ciutat de Solsona interpretarà la música dels ossos, cavallets, drac, nans, ball de bastons, àliga i gegants.

A continuació,

a la plaça Major, TRONADA preparada pels Trabucaires de Solsona i esclat dels mascles, PUJADA fins a l'ajuntament i ballada de la final.

Tarda i vespre

A les 6

des de l'ajuntament, BAIXADA de la corporació municipal cap a la catedral, acompanyada per la mateixa comitiva del matí.

A 2/4 de 7

a la plaça Major, HOMENATGE A LA MARE DE DÉU DEL CLAUSTRE amb el ball de l'àliga i cantada de goigs a càrrec de l'Escolania i la Capella de Música de la Mare de Déu del Claustre. Enguany és pendentista el senyor Esteve Algué i Cardona.

Tot seguit,

a la plaça Major, ballada de SARDANES a càrrec de la Cobla Juvenil Ciutat de Solsona

Nit

A 2/4 d'11

a la plaça del Camp, BALL de Festa Major amb l'orquestra Solsona 70 (actuació extraordinària per celebrar el 15è aniversari de Joventut Solsonina)

Matinada

A les 2

a la sala polivalent, CONCERT amb Banda Neon i Dj Monty (celebració de 10 anys sobre els escenaris), i Dj K-ZU.

Entrada lliure

Organització: Joventut Solsonina

Col·laboració i patrocini: Ajuntament de Solsona

Dimecres 9 de setembre

Matí

A les 9

a la capella del Claustre, MISSA CANTADA per la Capella de Música de la Mare de Déu del Claustre, presidida per Mn. Rui Jorge Marques Freire.

A 2/4 de 10,

seguint les muralles antigues, CIRCUMVAL·LACIÓ de la ciutat amb els tirs dels TRABUCAIRES.

A 2/4 i deu minuts d'11,

des de l'ajuntament, BAIXADA cap a la catedral de la corporació municipal, acompanyada per l'Hble. Sra. Sònia Hernández Almodóvar, consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya; la presidenta del Consell Comarcal del Solsonès, l'Il·lma. Sra. M. Claustre Sunyer Cantons; alcaldes de la comarca; la pubilla, l'hereu, la donzella i el fadrí 2026 i l'hereu de les comarques lleidatanes, així com altres representants del pubillatge de títol nacional; l'Orquestra Patinjanjàs; els Trabucaires de Solsona, i els gegants i altres elements de la imatgeria festiva.

A les 11,

MISSA CONCELEBRADA, cantada per la coral de Sant Llorenç i presidida per l'Excm. i Rvdm. Sr. Francesc Conesa i Ferrer, bisbe de Solsona, acompanyat pel capítol catedral i la resta de sacerdots.

Migdia

Tot seguit,

a la plaça Major, BALLETS TRADICIONALS. La Cobla Juvenil Ciutat de Solsona interpretarà la música dels ossos, cavallets, drac, nans, ball de bastons, àliga i gegants.

A continuació,

a la plaça Major, TRONADA preparada pels Trabucaires de Solsona i esclat dels mascles, PUJADA fins a l'ajuntament i ballada de la final

Tarda i vespre

Des de les 3 i fins al vespre

a la capella del Claustre, BESAMANS A LA MARE DE DÉU DEL CLAUSTRE

A 2/4 de 6

a la plaça del Consell Comarcal, CONCERT de cobla a càrrec de l'orquestra La Principal de la Bisbal

A les 6

a la plaça de l'U d'Octubre, ESPECTACLE DE CIRC *Gota*, a càrrec de Txema Muñoz

A partir de les 6

a la plaça del Camp, XV CONCURS DE MÚSICS AL CARRER

Organització: Joventut Solsonina

Col·laboració: Ajuntament de Solsona

Vespre i nit

A 2/4 de 8

a la plaça Major, ballada de SARDANES interpretades per Cobla Juvenil Ciutat de Solsona i la cobla La Principal de la Bisbal

A les 8

a la capella del Claustre, CLOENDA DEL BESAMANS amb la Capella de Música de la Mare de Déu del Claustre

A 2/4 de 10,

al portal del Castell, CORREFOC a càrrec del grup de diables La Xera

A les 11

a la sala polivalent, BALL de Festa Major amb l'orquestra La Principal de la Bisbal

Dijous 10 de setembre

Matí i migdia

De 9 a 2/4 de 2,

XLV CONCURS DE PINTURA RÀPIDA sobre Solsona i el seu entorn

A les 11

a la catedral, MISSA per als difunts confreres i de la parròquia

Tarda

A 2/4 de 6

a la plaça del Camp, ESPECTACLE FAMILIAR *Xiulant*, a càrrec del grup musical Xiula

Vespre i nit

A 2/4 de 8

a la plaça Major, ballada de SARDANES interpretades per la Cobla Juvenil Ciutat de Solsona

A les 9

a la plaça de Ramon Llumà, ACTE INSTITUCIONAL DE LA DIADA NACIONAL DE CATALUNYA a Solsona. Parlament del solsoní Raül Garrigasait Colomés, filòleg clàssic, escriptor, traductor i editor. Actuació musical i el cant d'Els Segadors a càrrec de l'Orfeó Nova Solsona. Per finalitzar l'acte, galejada dels Trabucaires de Solsona.

Organització: Ajuntament de Solsona, Consell Comarcal del Solsonès i Òmnium Cultural del Solsonès

Col·laboració: Orfeó Nova Solsona i Trabucaires de Solsona

A les 9

a la plaça del Camp, SOPAR POPULAR

A 2/4 de 10

a la plaça del Camp la prèvia del Barramiau amb Marc Anglarill. Tot seguit, XIVè Barramiau amb la Trinxaranga pel nucli antic

Matinada

A la 1

a la plaça del Camp, CONCERT JOVE a càrrec de Doctor Prats i La Quinta

Divendres 11 de setembre. Diada Nacional de Catalunya

Matí i migdia

A 2/4 de 10

a la plaça del Camp, ESMORZAR, i **a les 11**, TRACTORADA POPULAR

Organització: Associació d'Amics del Tractor d'Època del Solsonès

A les 10

al camp de tir del Solsonès, TIRADA AL PLAT GENERAL, en la modalitat de 25 plats de color vermell

Organització: Club de Tir del Solsonès

D'11 a 2,

al passeig del Pare Claret, a l'altura del casal de Cultura i Joventut, CASTELLS INFLABLES per al públic infantil

Tarda

A 2/4 de 5,

al capdamunt del passeig del Pare Claret, TORNEIG D'ESCACS per a totes les edats. Places limitades a 40 jugadors.

Inscripcions per WhatsApp al telèfon 609369439

Preu: 10 euros

Organització: Club d'Escacs L'Elefant de Solsona i Ajedrez José Angel

Col·laboració: Ajuntament de Solsona

A les 11

a la sala polivalent, BALL de Festa Major amb l'orquestra Junior's

Dissabte 12 de setembre

Matí

A les 9

al gimnàs de l'escola Arrels Secundària, TORNEIG DE FESTA MAJOR D'AFICIONATS DE TENNIS TAULA per gaudir d'una bona matinal d'esport. Per a totes les edats i mixt, no federats.

Preu d'inscripció 7 euros

Les inscripcions s'han de fer al correu electrònic cttsolsona@gmail.com i cal enviar el comprovant del pagament de la inscripció (IBAN ES1331400001900018371200).

Tarda

A les 4

al gimnàs de l'escola Arrels Secundària, TORNEIG DE FESTA MAJOR FEDERATS DE TENNIS TAULA. Per a totes les edats i mixt. Federats tant de la temporada anterior com de l'actual.
Preu d'inscripció: 10 euros

Les inscripcions s'han de fer al correu electrònic cttsolsona@gmail.com i cal enviar el comprovant del pagament de la inscripció (IBAN ES1331400001900018371200).

A les 5,

PUJADA A PEU AL CASTELLVELL amb l'estelada gegant des de la font del passeig del Pare Claret

A 2/4 de 6

a la torre del Castellvell, ESTESA DE L'ESTELADA i XERRADA "Un nou impuls".

Tot seguit, mostra dels gegants de Bertrams i berenar per a tothom.

Organització: Casal Popular la Fura, Òmnium Solsonès i Arran Solsonès

Col·laboració: Ajuntament de Solsona i Ajuntament d'Olius

Nit

A les 10

al teatre comarcal, TEATRE amb la representació de *Quan les oques van al camp*, adaptació de *La rateta*, d'Agatha Christie, a càrrec de Lacetània Teatre sota la direcció d'Aleix Albareda

Venda d'entrades a www.entradessolsones.com

Organització: Lacetània Teatre

Col·laboració: Ajuntament de Solsona

A les 11

a la plaça de Sant Pere, CONCERT de l'Aplec

Organització: Casal Popular la Fura, Òmnium Solsonès i Arran Solsonès

Col·laboració: Ajuntament de Solsona i Ajuntament d'Olius

Diumenge 13 de setembre

Tarda

A les 6

al teatre comarcal, TEATRE amb la representació de *Quan les oques van al camp*, adaptació de *La rateta*, d'Agatha Christie, a càrrec de Lacetània Teatre sota la direcció d'Aleix Albareda
Venda d'entrades a www.entradessolsones.com

Organització: Lacetània Teatre

Col·laboració: Ajuntament de Solsona

A les 7

a la catedral, XXVIII FESTIVAL Orgues de Ponent i del Pirineu 2026, a càrrec de l'organista Miquel González

Organització: Orgue Solsona Catedral i Capítol Catedral de Solsona

Col·laboració: Diputació de Lleida, Institut d'Estudis Ilerdencs i Ajuntament de Solsona

Divendres 18 de setembre

Tarda

A les 7

al Saló de les Homilies d'Organyà de la biblioteca Carles Morató, PRESENTACIÓ del llibre *Me transformo, luego existo*, de Núria Montoriol i Antoni París

Vespre

A les 8

a la sala de plens de l'ajuntament, LLIURAMENT DE PREMIS del XLV Concurs de pintura ràpida, el X Concurs de fotografia de la Festa Major i el XXXVI Concurs de flors als balcons, i entrega de records als infants que s'acomiaden del ball de bastons i els cavallets

Dissabte 19 de setembre

Matí

A les 10

al Camp del Serra, IV TORNEIG CIUTAT DE SOLSONA de bitlles
Organització: Olius Bitlles

cartellera

Concert de vigília

Divendres 4 de setembre a 2/4 de 10 del vespre a la sala polivalent

El patrimoni musical de la Festa Major de Solsona forma part de la cultura de la nostra ciutat. El Concert de Vigília, organitzat conjuntament per la Cobla Juvenil Ciutat de Solsona i l'Ajuntament de Solsona, amb la col·laboració de l'Agrupació de Geganters, neix amb l'objectiu de reivindicar aquest patrimoni i donar suport a la nova creació i a l'experimentació.

Després de comptar, en edicions anteriors, amb Albert Guinovart, Alba Careta i Roger Mas, enguany el protagonista és **Arnau Tordera**, guitarrista, vocalista i líder del grup Obeses, a més de compositor i actor.

La primera part del concert serà a càrrec seu, amb la interpretació de *Suite solsonina* per a guitarra elèctrica (estrena absoluta). La segona part comptarà amb la Cobla Juvenil Ciutat de Solsona, sota la direcció d'Albert Fontelles i Ramonet, que oferirà un recorregut pel repertori de la Festa Major. El concert clourà amb l'estrena de l'obra *El drac de Solsona*, per a guitarra elèctrica i cobla. La vetllada comptarà també amb una intervenció artística de Jaume Roure.

Organització: Cobla Juvenil Ciutat de Solsona i Ajuntament de Solsona

Col·laboració: Agrupació de Geganters de Solsona

Concert solidari amb Camerata Bacasis

Dissabte 5 de setembre a 2/4 d'11 de la nit a la sala polivalent

Després de l'èxit d'*Electrobacasis*, un espectacle que el 2023 va demostrar que una orquestra de corda podia compartir escenari amb un DJ i connectar amb públics de totes les edats, **Camerata Bacasis** presenta una nova producció que porta aquesta idea encara més lluny.

Opus nova continua explorant nous formats i demostra que la música clàssica pot dialogar amb els llenguatges musicals actuals des de l'excel·lència artística, la creativitat i l'emoció. Més que una continuació, és una evolució: una proposta concebuda des de zero amb nous arranjaments, una posada en escena renovada i una identitat pròpia.

L'espectacle reuneix una orquestra de corda, un DJ i una veu solista en una experiència musical que transforma en versions simfòniques grans èxits del pop, la música electrònica i altres estils contemporanis. Cada tema ha estat especialment arranjat per crear una complicitat musical natural entre els instruments de corda i els sons electrònics, i aconseguir una fusió que respecta l'essència de les obres originals mentre els aporta una nova dimensió artística.

Opus nova és una aposta per trencar fronteres entre gèneres musicals, acostar la música en directe a nous públics i reivindicar que una orquestra també pot emocionar, sorprendre i fer vibrar amb els sons del nostre temps. Un espectacle innovador, enèrgic i visual que converteix cada concert en una experiència compartida entre la tradició i la contemporaneïtat.

El Solsonès Obert al Món destinarà els fons recaptats a la Fundació Fernando Fonseca per al projecte "La llibreta vermella".

Quan la medicina, el cinema, la dansa i els pinzells s'uneixen,
apareix un fil de sutura invisible
que uneix cors i fa vibrar les ànimes
dels nens i les nenes de diferents continents.

Marc Garcia-Elias, cirurgià de mans; Nacho Duato, coreògraf, director de dansa i pintor, i Fina Sensada, cineasta i documentalista, participen en una **expedició quirúrgica al Txad amb un equip de cirurgians txadians**.

L'objectiu és operar 25 nens i nenes amb problemes de mans i peus de la zona més remota i inaccessible, on la població pateix pobresa extrema i no té accés a cap metge. La pobresa no impedeix als infants d'aquesta zona, que tenen la possibilitat d'anar a l'escola de les missioneres índies, participar de l'intercanvi dels seus cants, balls i alegria amb nenes i nens d'una petita escola rural en un poble al nord de Tarragona.

Aquest és el compromís de la iniciativa: fer de missatgers dels infants dels dos continents. Mentre el doctor entra a quiròfan per formar els seus cirurgians i els seus dits dansen entre nervis i tendons, els dits del ballarí dansen amb els pinzells i les aquarel·les i capturen rostres de nens ja operats, dels seus familiars, i dels cirurgians que els curen. Alhora, la càmera de la Fina teixeix imatges, enquadra instants i captura moments únics per mostrar que l'adversitat es pot transformar en creativitat i bellesa.

Així neix el projecte "La llibreta vermella", format per dos actes creatius:

- Un documental de 18 minuts realitzat per Fina Sensada, una mirada poètica cap al dolor i la pobresa entre cirurgians i nens malalts
- Una exposició de 25 dibuixos en aquarel·la, realitzats per Nacho Duato en aquesta missió al Txad, per mostrar que entre el blanc i el negre hi cap tota una gamma de colors.

La llibreta vermella conté tots els dibuixos originals de Nacho Duato i serà exposada al costat de la sèrie emmarcada de 25 dibuixos que ofereix HPCharity Journey.

Els 50 joves discapacitats d'aquesta zona del Txad, ja capacitats pels doctors i fisioterapeutes txadians, s'estan formant en costura per ser independents i han folrat els marcs amb teles africanes amb tot el seu art de colors i estampats.

Tenim, doncs, dues cites: l'exposició, que s'inaugura el divendres 4 de setembre a les 7 de la tarda al saló de les Homilies d'Organyà de la biblioteca Carles Morató i es podrà visitar fins al 13 de setembre, i el concert solidari el dissabte 5 de setembre a 2/4 d'11 de la nit a la sala polivalent a càrrec de Camerata Bacasis amb Dj Arzzett i Marta Trujillo.

"La llibreta vermella" proposa eliminar fronteres per construir ponts entre continents, on l'art i l'amor ens uneixen a través de la bellesa de la diversitat.

Venda d'entrades a www.entradessolsones.com i a taquilla el dia del concert
Preu: 15 euros

Organització: SOM (Solsonès Obert al Món)

Patrocini: Ajuntament de Solsona

CONCERT
XXVIII FESTIVAL D'ORGUES DE
PONENT I DEL PIRINEU

— **ORGUE** —
DE SOLSONA

ORGANISTA
MIQUEL GONZÁLEZ

DIUMENGE 13 DE SETEMBRE / 19:00H /
CATEDRAL DE SANTA MARIA DE SOLSONA
ENTRADA LLIURE
2026

© 2024 ORGUE DE SOLSONA

ORGUE
SOLSONA/CATEDRAL
www.orguesolsona.com

Departament de Cultura

Teatre

La rateta, d'Agatha Christie, és una de les obres de teatre de misteri més emblemàtiques de tots els temps. Un grup de desconeguts queda aïllat en un hotel a causa d'una intensa nevada, mentre creix la tensió per la sospita que entre ells hi ha un assassí. A poc a poc, tots esdevenen sospitosos.

Quan les oques van al camp, en aquesta adaptació, l'acció es trasllada a la Vella Farga, on una forta tempesta deixa incomunicats un grup de desconeguts. Quan un fet inquietant trenca la tranquil·litat del lloc, comença un misteri en què res no és el que sembla i qualsevol podria amagar la veritat.

Enguany es commemoren els **50 anys de la mort d'Agatha Christie** (1890–1976), una de les escriptores més llegendàries i influents de la història. Coneguda com la reina del crim, va captivar milions de lectors amb les seves novel·les i obres de teatre plenes d'intriga, personatges inoblidables i desenllaços magistrals. Mig segle després de la seva mort, el seu llegat continua ben viu arreu del món, i títols com *La rateta* segueixen omplint teatres i demostrant que un bon misteri mai no passa de moda.

Aquesta és l'estrena de Lacetània Teatre per la Festa Major. El repartiment l'integren Valentí Farràs, Francesc Boix, JF Manzano, Alguer Vendrell, Eduard Tripià, Aina Muià, Ainet Serral, Bruna Vázquez, Elena Albets, Tate Gualdo, Jana Blanco, Jordi Babià i Juli Pérez.

Adaptació i Direcció: Aleix Albareda

Funcions:

Dissabte 5 de setembre a les 10 de la nit

Diumenge 6 de setembre a les 6 de la tarda

Dissabte 12 de setembre a les 10 de la nit

Diumenge 13 de setembre a les 6 de la tarda

Durada: 90 minuts

Venda d'entrades a entradessolsona.com

Organització: Lacetània Teatre

Col·laboració: Ajuntament de Solsona

QUAN LES **OQUES** VAN AL CAMP

Basada en **THE MOUSETRAP (LA RATERA) d' AGATHA CHRISTIE**
5 6 12 13 SETEMBRE TEATRE COMARCAL SOLSONA amartimuladonella.com

36è Aplec independentista

Dissabte 12 de setembre

Per tal de donar de nou impuls a l'Aplec Independentista del Castellvell, enguany se celebrarà el dissabte 12 de setembre.

A les 5,

Pujada de l'estelada al Castellvell des del passeig del Pare Claret

A 2/4 de 6,

A la torre del Castellvell, la xerrada "Un nou impuls" girarà al voltant de noves iniciatives que han suposat una represa i una renovació de les lluites, deixant enrere perquè el país segueix endavant. Hi haurà representació del Correllengua Agermanat, que aquest darrer any ha tingut un seguiment multitudinari en el seu recorregut pels Països Catalans; el Projecte Vincles d'Òmnium Cultural, que facilita l'accés a l'aprenentatge del català a les persones novingudes; les curses antiracistes, iniciatives per promoure la cohesió social i combatre el racisme i la xenofòbia a través de l'esport; la lluita del personal docent per a una educació pública digna, i el paper dels casals i ateneus a l'hora de respondre en casos d'emergència i de necessitat de suport mutu.

L'acte tindrà la participació dels Gegants de Bertrans i es tancarà amb un berenar per a tothom.

A les 11 de la nit,

A la plaça de Sant Pere, es recuperarà el tradicional concert de l'Aplec a càrrec de De Gairó, un grup del Maresme que reinterpreta la tradició del món de les havaneres. Aquesta formació, que presenta el seu primer disc, *Si desembarco al poble*, s'apropa a la tradició sense perdre'n l'essència: lèxic mariner, nostàlgia salada i melodies eternes es troben amb els codis culturals del segle XXI mentre s'aborden temes i estètiques actuals que apropen l'estil a les noves generacions.

Organització: Casal Popular la Fura, Òmnium Solsonès i Arran Solsonès
Col·laboració: Ajuntament de Solsona i Ajuntament d'Olius

Jornades de portes obertes

MUSEU DIOCESÀ I COMARCAL DE SOLSONA

Dia 8 de setembre d'11 a 2 del migdia

Dia 9 de setembre d'11 a 2 del migdia i de 5 a 2/4 de 9 del vespre

POU DE GEL

Dies 8 i 9 de setembre

Horari: de 10 del matí a 12 del migdia

Entrada lliure sense visita guiada

(no cal reserva prèvia)

Per a més informació sobre visites guiades i horaris, consulteu l'agenda de solsonaturisme.com.

exposicions

“Instruments de l'ànima. Matèria i esperit a la Catalunya medieval”

Fins al 4 d'octubre de 2026 al Museu de Solsona

Horaris: de dimecres a dissabte d'11 del matí a 2/4 de 7 de la tarda i els diumenges i festius d'11 del matí a 2 del migdia

Exposició temporal que proposa un recorregut per la dimensió espiritual de l'art medieval català a través d'objectes que actuaven com a pont entre el món terrenal i el diví.

Organitzada conjuntament pel MEV, Museu d'Art Medieval, el Museu de Lleida, el Museu Diocesà i Comarcal de Solsona i el Museu d'Art de Girona, reuneix relíquies, escultures, pintures, peces de metall, pergamins i altres objectes que permeten entendre el paper dels materials en la vivència religiosa de l'època.

La versió solsonina de l'exposició presenta una personalitat pròpia marcada per la incorporació d'objectes excepcionals vinculats al territori i als fons del Museu. Entre els principals reclams destaca la primera exhibició pública de la Mare de Déu del Remei del castell de Cambrils, una notable talla romànica procedent d'Odèn.

Ramon-Àngel Davins

paisatge i tradició

FESTA MAJOR
SOLSONA 2026

7_13 Sala Gris

Inauguració: dia 7 a les 7 de la tarda

“La llibreta vermella” de Nacho Duato

Fins al 13 de setembre al saló de les Homilies d'Organyà de la biblioteca Carles Morató.

Inauguració el dia 4 de setembre a les 7 de la tarda

Horaris: tardes de 2/4 de 7 a 2/4 de 9

Mostra de 25 dibuixos en aquarel·la realitzats pel coreògraf Nacho Duato en una missió al Txad que palesa que entre el blanc i el negre hi ha tota una gamma de colors.

Organització: SOM (Solsonès Obert al Món) i Fundació Fernando Fonseca

col·laboracions

Les arrels solsonines de Gaietà Ripoll i Pla (1778-1826). Genealogia d'un màrtir laic pel 200 aniversari de la seva execució

El procés i la mort d'un heretge

Lunes 31 Julio de 1826 ahorcaron á Cayetano Ripoll, natural de Solsona en Cataluña, por herege contumaz. Según parece seguia la ley de Moysés [...].¹

Gaietà Ripoll i Pla (1778-1826), també conegut com el *Mestre de Russafa*, fou la darrera persona executada pel sistema inquisitorial de l'Estat espanyol.² Era mestre d'escola i ensenyava primeres lletres en una cabana de la partida del Perú o d'En Silvestre, al terme de Russafa (avui, un barri de la ciutat de València). Una veïna el va denunciar, i aquest va ser el pretext perquè fos processat per la Junta de Fe, un tribunal eclesiàstic establert per Ferran VII el 1823 com a institució successora del Tribunal del Sant Ofici de la Inquisició. L'origen de la Junta de Fe s'emmarca en la restauració absolutista de la Dècada Ominosa (1823-1833), un període caracteritzat per la persecució de les idees liberals.

El 1824, quan encara no feia un any que el mestre Ripoll exercia el magisteri a Russafa, els veïns l'acusaren de no ensenyar als alumnes la doctrina eclesiàstica, però també de no assistir a missa, de no mostrar respecte en veure passar el viàtic i d'esquivar els religiosos que es trobava pel carrer. La Junta de Fe el va desposseir dels seus béns i el va forçar a rebre instrucció teològica per part d'acadèmics i predicadors, però l'acusat no va renunciar mai als seus principis. Ripoll combregava amb el deisme, si bé no es pot descartar que fos protestant o maçó.³

-
1. *Cayetano Ripoll y la Iglesia valenciana, la última víctima mortal de la Inquisición* (2012), AVALL - Associació Valenciana d'Ateus i Lliurepensadors, minuts 0:12, 17:17 i 19:21. El documental reproduceix el text de l'oficial de l'Arxiu del Regne de València Mateo Miguel MENDOZA FUSTER, «Noticias particulares de Valencia», a *Libro de selectas noticias*, un volum que és propietat del bibliòfil Rafael Solaz.
 2. Martí GILBERT (1975), *La abolición de la Inquisición en España*, Pamplona, Eunsia, p. 316-317; Marc BALDÓ LACOMBA (1978), «Els inicis de l'ominosa dècada al País Valencià: aspectes d'una contrarrevolució (1823-1827)», a *Estudis d'història contemporània al País Valencià*, València, Departament d'Història Contemporània, p. 144-152.
 3. Juan Bautista VILAR RAMÍREZ (1994), *Intolerancia y libertad en la España contemporánea. Los orígenes del protestantismo español actual*, Madrid, Istmo, p. 89.

*Autodafé a Valence (ju-
lliet 1826), recreació de
l'execució de Gaietà Ripoll
realitzada per Achille
Louis Martinet i gravada
per Jean-Baptiste Réville
(Museo del Romanticismo,
Madrid)*

El deisme és una doctrina pròpia de la Il·lustració que afirma l'existència d'un Déu suprem, cognoscible a través de la raó, però rebutja que aquest s'hagi revelat mitjançant una religió concreta, miracles o textos sagrats. En aquest sentit, Ripoll negava la majoria de sagraments i dogmes del catolicisme, com ara l'existència de Jesucrist, la virginitat de Maria, la Santíssima Trinitat, la transsubstanciació o la infal·libilitat de l'Església. Després de vint-i-dos mesos de periples judicials, el 1826 el Tribunal de la Fe de València el va declarar «heretge pertinaç». El seu cas fou elevat a la justícia ordinària per la via criminal i va ser reclòs a la presó de Sant Narcís de València.

La Sala del Crim de l'Audiència de València va ser molt més expeditiva. Després d'haver analitzat el cas, el 29 de juliol de 1826 va condemnar Gaietà Ripoll a mort i va decretar que li fossin embargats tots els béns. A més, li fou negat el dret a tres dies de capella en ser un heretge. L'execució va tenir lloc el dilluns 31 de juliol de 1826 a la plaça del Mercat de València. Ripoll fou penjat a la forca amb la mateixa roba que duia el dia que va ser empresonat: una jaqueta i uns pantalons de llana. El cadàver va ser despenjat i transportat fins al cementiri de València dins d'un barril pintat amb una decoració de flames. El cos de Ripoll va ser sepultat a l'exterior del cementiri, tenint en compte que era un heretge.

En el moment dels fets, l'execució va tenir una repercussió molt limitada. El nunci papal Giacomo Giustiniani, en una carta del 17 d'agost de 1826, relatava l'execució d'un «deista fanàtic» a València, i alertava de la mala imatge d'Espanya que aquest fet podia donar a la premsa estrangera.⁴ A determinats diaris anglesos i francesos els arribà el rumor que Ripoll era jueu o quàquer;⁵ d'altres ja informaven que era català, i lamentaven que en ple segle XIX se celebressin «autos de fe».⁶ A Espanya l'impacte públic va quedar restringit a l'àmbit de la ciutat de València, tal com mostra la crònica de Mendoza Fuster, que va presenciar els fets.⁷

Un altre testimoni que visqué molt de prop el cas fou el vicari general de València, Miguel Toranzo Ceballos. Aquest religiós era, de fet, el vicepresident del Tribunal de la Junta de Fe que havia encausat i processat Ripoll. El 5 d'agost de 1826 va descriure de manera detallada el judici en una carta adreçada a Simón López García, arquebisbe de València, en la qual reconeixia que Ripoll era natural de la localitat catalana de Solsona.⁸ Toranzo, que havia assistit als interrogatoris del convicte Ripoll, deixa entendre en la carta que aquest es va convertir al deisme. Els autors posteriors han atribuït la conversió de Ripoll al fet que fos capturat per les tropes de Napoleó i deportat a França durant la Guerra del Francès (1808-1814), quan va entrar en contacte amb cercles francmaçònics.

Toranzo, per contra, acredita que Gaietà Ripoll va confessar que s'havia introduït en el deisme després d'accedir a literatura anticlerical: «Habiendo llegado a sus manos algunos libros que ponen en duda o niegan los Misterios. [...] se dejó llevar, por desgracia, de tan infernales doctrinas».⁹ Unes obres que, a principi de segle XIX, ja peregrinaven per les mans dels lectors catalans, i fins i tot solsonins. Precisament, en una circular del 12 de juliol de 1826, Manuel Benito Tabernero, bisbe de Solsona, va denunciar que dins el territori de la diòcesi circulaven de manera clandestina llibres, làmines i estampes impies: un material que promovia idees antimonàrquiques i antireligioses sota l'aparença de llibres de doctrina religiosa.¹⁰

4. Luis Alonso TEJADA (1969), *Ocaso de la inquisición*, Madrid, Zero, p. 186.

5. *The Times* (1826), (12 setembre), p. 3; *La Quotidienne* (1826), núm. 250 (7 setembre), p. 2.

6. *Le Constitutionnel* (1826), núm. 263 (20 setembre), p. 3.

7. MENDOZA FUSTER (1826), «Noticias particulares de Valencia».

8. Vicente CÁRCEL ORTÍ (1988), «La Inquisición Valenciana del siglo XIX y la ejecución de Cayetano Ripoll», *Boletín de la Sociedad Castellonense de Cultura*, núm. 64, p. 415-431.

9. TEJADA (1969), *Ocaso de la inquisición*, p. 248-249.

10. ARXIU DIOCESÀ DE SOLSONA (ADS), Fons Parroquial de Berga, Circulars, Carpeta 1821-1846, s. n.

La creació d'un martiri cívic

La identitat de Gaietà Ripoll i les circumstàncies de la seva mort han generat una extensa producció bibliogràfica que es remunta a mitjan segle XIX.¹¹ El seu cas s'ha reproduït fins i tot en recreacions literàries i dramaturgiques, la qual cosa el va mantenir en la memòria històrica i en l'imaginari cultural contemporani.¹² Aquesta producció té els orígens en el progressisme espanyol, que instrumentalitzà la figura de Ripoll per denunciar la persecució de les idees liberals durant l'absolutisme. Un procés que convertí Ripoll en un símbol de la lluita contra la intolerància religiosa. Les primeres reconstruccions biogràfiques de Ripoll aparegueren durant la dècada de 1840,¹³ però també introduïren algunes interpretacions errònies, com ara la identificació de Gaietà Ripoll amb un antic guerriller valencià de la Guerra del Francès.

Ràpidament, la figura de Ripoll adquirí una celebritat pòstuma que traspassà fronteres. Fins i tot l'escriptor francès Alexandre Dumas mencionà breument l'execució de l'heretge Ripoll a la novel·la *Les Mohicans de Paris*, publicada entre 1854 i 1859.¹⁴ Un punt d'inflexió en la construcció historiogràfica del personatge fou la publicació, el 1864, del text «Un ahorcado en tiempos de Fernando VII por sus opiniones religiosas», de Salustiano de Olózaga.¹⁵ L'autor va consultar el sumari judicial original, salvat de la destrucció el 1835, fet que convertí la seva obra en la reconstrucció més completa del procés. La difusió d'aquest treball contribuï de manera decisiva a consolidar la imatge de Ripoll com un màrtir laic i un referent de la llibertat de consciència.

-
11. TEJADA (1969), *Ocaso de la inquisición*; GILBERT (1975), *La abolición de la Inquisición en España*; Vicente CÁRCEL ORTÍ (1987), *Historia de la Iglesia en Valencia*, vol. 2, València, Arquebisbat de València; VILAR RAMÍREZ (1994), *Intolerancia y libertad en la España contemporánea. Los orígenes de protestantismo español actual*; Joan OBIOLS RÍOS (2003), *L'última espurna de la Inquisició*, Berga, Abadia; Gonzalo OLIVA MANSO (2011), «Cayetano Ripoll. El último ajusticiado por un asunto de fe (1826)», a Javier ALVARADO PLANAS (coord.), *Estudios sobre historia de la intolerancia*, Madrid, Sanz y Torres, p. 301-326; Emili RENARD i Rafael SOLAZ (2025), *Ripoll. Mestre, lliurepensador i màrtir. Materials per a la memoria*, València, AVALL.
 12. Carlos BOVES (1978), *El bálsamo de Dios. Cárcel, pasión y muerte de Cayetano Ripoll*, Madrid; Alfred BOSCH i PASCUAL (2007), *Inquisitio*, Barcelona, Columna; Enrique TOMÁS (2018), *La última hoguera*, Barcelona, Ediciones B.
 13. Estanislau de K. VAYO (atr.) (1842), *Historia de la vida y reinado de Fernando VII de España*, tom III, Madrid, Imprenta de Repullés, p. 209-211; Vicent BOIX i RICARTE (1847), *Historia de la ciudad y reino de Valencia*, tom III, València, Imprenta Benito Monfort, p. 206-208.
 14. Alexandre DUMAS (1885), *Les Mohicans de Paris*, vol. 3, París, Calmann Lévy, capítol 105, p. 203. Probablement, Dumas va conèixer el cas de Ripoll a través de l'obra *Historia de la vida y reinado de Fernando VII en España* (1842).
 15. Text aparegut a Salustiano de OLÓZAGA (1864), *Estudios sobre elocuencia, política, jurisprudencia, historia y moral*, Madrid, A. de San Martín y Agustín Jubera, p. 349-373.

Durant el Sexenni Democràtic (1868-1874) Gaietà Ripoll esdevingué un símbol de l'anticlericalisme republicà i de la defensa de la separació entre l'Església i l'Estat. El seu nom es pronunciava als debats de les Corts com a exemple dels perills derivats de la ingerència religiosa en l'administració judicial.¹⁶ Paral·lelament, el seu cas transcendí l'àmbit historiogràfic i penetrà en la literatura, amb la publicació de biografies novel·lades.¹⁷ Ara bé, mentre el progressisme i el republicanisme el reivindicaven com una víctima del fanatisme religiós, els sectors conservadors el presentaven com un heretge antipatriota.¹⁸ Per contra, la maçoneria espanyola incorporà Ripoll al seu imaginari simbòlic com un dels precursors de la francmaçoneria, víctima de la persecució ideològica absolutista.

Fotografia de la placa que l'Ajuntament de València va col·locar a la plaça del Maestro Ripoll de Ruzafa (1906-1940)

16. *La Opinión Nacional* (1869), 2n any, núm. 127 (1 maig), p. 1.

17. Gaspar BONO SERRANO (1870), *Miscelánea religiosa, política y literaria en prosa y en verso*, Madrid, Viuda de Aguado, p. 379; Andrés SÁNCHEZ DEL REAL (1879), *¡A la horca los negros!*, Barcelona, Salvador Manero.

18. Vicente de la FUENTE (1874), *Historia de las sociedades secretas antiguas y modernas en España y especialmente de la Franc-Masonería*, vol. 2, Lugo, Imprenta de Soto Freire, p. 665-670; Marcelino MENÉNDEZ PELEAYO (1882), *Historia de los heterodoxos españoles*, vol. 7, Madrid, Imprenta Católica San José, p. 2442-2443.

La consolidació definitiva del seu martiri laic arribà a final de segle XIX, gràcies als regidors republicans de l'Ajuntament de València. El 1892 es proposà fer-li un homenatge institucional. Tot i que la iniciativa fracassà per l'oposició dels sectors conservadors, encapçalats per Teodoro Lorente, la polèmica contribuï a donar una gran projecció pública al personatge. Dos anys més tard, Tomás Giménez Valdivieso reconstruí la seva biografia a partir de testimonis orals de persones que l'havien conegut.¹⁹ Aquesta investigació permeté identificar-ne l'aspecte físic, confirmar-ne l'origen solsoní, localitzar l'escola de Russafa on havia treballat i documentar les difícils condicions de vida en què exercia el magisteri. A partir d'aleshores es multiplicaren els homenatges, les conferències i les publicacions dedicades a la memòria de Gaietà Ripoll.

L'any 1906, amb la majoria republicana a l'Ajuntament de València, arribà el primer reconeixement institucional. La plaça Major de Russafa fou rebatejada com a plaça del Maestro de Ruzafa i s'hi inaugurà una placa commemorativa amb l'efígie del mestre.²⁰ Anys més tard, durant la dictadura de Primo de Rivera, es recuperà la figura de Ripoll com a precursor de l'ensenyament laic i fou presentat com un precedent de la tasca del pedagog Francesc Ferrer i Guàrdia.²¹

Portada del llibre *El maestro de Ruzafa* (1932)

19. AJUNTAMENT DE VALÈNCIA (1906), *Homenaje a la memoria de Ripoll*, València, Viuda d'Emilio Pascual.

20. La plaça del Mestre Ripoll (1906-1940) recuperà el nom de plaça Major de Russafa durant el franquisme (1940-1963), fou posteriorment rebatejada com a plaça del Baró de Corts (1963-1980) i recuperà la denominació actual el 1980 gràcies a la mobilització popular.

21. Alfred OPISSO I VIÑAS (1925), *Historia de España y de las Repúblicas Latino-Americanas*, vol. 25, Barcelona, Gallach, p. 22; *La Campana de Gràcia* (1910), 41è any, núm. 2162 (15 octubre); *El Diluvio* (1911), 53è any, núm. 188 (5 juliol), p. 4-5.

Amb la proclamació de la Segona República, Ripoll tornà a l'esfera institucional com un referent del nou Estat aconfessional.²² El 1932 l'Ajuntament de Madrid dedicà un carrer al Mestre Ripoll, i el 1933 un grup escolar del sisè districte de la mateixa ciutat prengué el seu nom.²³ Durant aquests anys proliferaren també els homenatges impulsats per cercles republicans i lliurepensadors i per lògies maçòniques. Entre les figures més destacades sobresurt Amparo Valor Hernández (1889 - ?), infermera, llevadora, maçona i dirigent republicana, que afirmava que era descendent directa de Gaietà Ripoll per via materna.²⁴ La intensa trajectòria de Valor en el moviment laïcista radical i anticlerical Grupo Nakens i la dura repressió que patí després de la Guerra Civil converteixen el seu testimoni en un element d'interès historiogràfic, ja que obre la possibilitat, fins ara poc considerada, que Ripoll hagués tingut descendència.

Els gens solsonins de Gaietà Ripoll

Els orígens de Gaietà Ripoll constitueixen encara avui un dels aspectes més desconeguts de la seva biografia. Els anys abans d'arribar a València continuen envoltats de llacunes documentals importants que han afavorit la proliferació d'hipòtesis poc contrastades. Tradicionalment, s'ha atribuït a Ripoll una trajectòria força definida: va néixer a Solsona, va estudiar gramàtica i filosofia, va treballar inicialment en una casa de comerç, va ampliar la formació a Barcelona, també va participar en la Guerra del Francès, durant la qual va ser fet presoner i traslladat a França, on va entrar en contacte amb les idees liberals, i es va acabar integrant a la Milícia Nacional durant el Trienni Liberal abans d'establir-se a València.

L'únic fet que es pot corroborar plenament és que era d'origen solsoní, cosa que acredita la partida de baptisme incorporada al procés judicial instruït contra Ripoll el 1826, l'original de la qual es conserva a l'Arxiu Diocesà de Solsona. La incorporació d'aquest document al sumari tingué una transcendència que anava molt més enllà de la simple identificació personal. Per a condemnar Ripoll com a heretge, el tribunal havia d'acreditar prèviament que havia estat batejat com a cristià. Per aquest motiu, la Sala del Crim de València va demanar a la parròquia de Solsona una còpia literal de la partida, que va ser extreta per Esteve Santmiquel i Cabanes, prevere i vicari perpetu de

22. Julio NOGUERA LÓPEZ (1932), *La última víctima de la Inquisición. El Maestro de Ruzafa*, València, Cuadernos de Cultura; AJUNTAMENT DE VALÈNCIA (1934), *El Maestro Ripoll*, València, Arxiu Municipal.

23. *La Libertad* (1933), 15è any, núm. 4130 (14 juny), p. 8.

24. *El Ateo* (1934), 3r any, núm. 36 (agost), p. 4.

La partida baptismal revela que Gaietà Ripoll i Pla va néixer a Solsona i fou batejat a les fonts baptismals de la catedral el 22 de gener de 1778.²⁵ Era fill de Miquel Ripoll, natural de la Seu d'Urgell, i de Teresa Pla, membre d'una família menestral plenament arrelada a la ciutat de Solsona. Foren padrins de baptisme el traginer Ramon Pla i Santandreu (besavi matern) i Teresa Castellnou i Soldevila (àvia materna), que li imposaren els noms de «Chaetano, Ramon, Miquel». El 14 de juny de 1778, quan feia cinc mesos que havia nascut, Gaietà Ripoll va ser confirmat a l'oratori del Palau Episcopal pel reverend bisbe de Solsona, Rafael Lasala i Locela.²⁶ Gaietà fou el primer de nou germans, la majoria dels quals no van arribar a l'edat adulta.

25. ADS, Fons Parroquial de Solsona, 9, Llibre de Baptismes (1771-1785), fol. 214r.

26. ADS, Fons Parroquial de Solsona, 21, Llibre de Confirmacions (1761-1784), s. n.

El pare, Miquel Ripoll i Comes (1742-1812),²⁷ era natural de la Seu d'Urgell i es dedicà a l'ofici de pintor i daurador, una especialització que probablement motivà el fet que es traslladés a Solsona poc abans del naixement de Gaietà. Després d'haver quedat vidu d'un primer matrimoni, es casà amb la solsonina Teresa Pla i Castellnou (1763 - ?),²⁸ vint anys més jove que ell, amb qui formà una família nombrosa. A Solsona, Miquel Ripoll s'integrà ràpidament a la societat local: va ingressar al Gremi de la Mare de Déu de la Soledat,²⁹ confraria formada pels gaudins i artistes de la ciutat, i fou elegit en diverses ocasions comissari personer en representació dels barris de Santa Anna i de Santa Susanna.³⁰

Malgrat que es va integrar a la ciutat, la situació econòmica dels Ripoll fou sempre modesta. Miquel Ripoll visqué de manera exclusiva dels ingressos derivats del seu ofici, sense arribar a posseir terres, bestiar ni immobles. La seva producció artística és pràcticament desconeguda i només es conserva documentat l'encàrrec de pintar un pas de Setmana Santa realitzat el 1797 per a la Confraria de Sant Marc de Solsona, integrada pels sastres i calceters de la ciutat.³¹ La reducció dels grans encàrrecs decoratius barrocs al Bisbat de Solsona a final de segle XVIII,³² sumada a la crisi provocada per la Guerra del Francès, agreujà encara més les dificultats econòmiques de la família.

Quan Miquel Ripoll morí a Solsona el 1812 fou enterrat en condició de pobre, i poc després va morir Teresa, una de les germanes petites de Gaietà, identificada com a «pobra de solemnitat».³³ Tot apunta que aquest empobriment afavorí la dispersió del nucli familiar i, probablement, el trasllat de Gaietà a Barcelona abans d'establir-se de manera definitiva a València. A Solsona només hi quedà una germana de Gaietà, Ignàsia, que es casà el 1830 amb Francesc Coma i Rodamilans, un sastre vidu de Manresa amb qui se'n va anar a viure a la Ciutat Comtal.³⁴

27. ARXIU DIOCESÀ D'URGELL (ADU), Parròquia de Sant Ot de la Seu d'Urgell, 88(51), Llibre de Baptismes (1709-1756), fol. 567.

28. ADS, Fons Parroquial de Solsona, 8, Llibre de Baptismes (1751-1770), fol. 347.

29. ARXIU COMARCAL DE SOLSONA (ACS), Ajuntament de Solsona, A117(5), Repartiment del Cadastre (1781).

30. ACS, Ajuntament de Solsona, lligall A93(72), *Diputados y personero del Comun*, s. n.

31. Ramon PLANES I ALBETS (2016), *L'Hospital d'en Llobera. Lectures d'història de Solsona*, vol. II, Solsona, Fòrum d'Aprofundiment Democràtic, doc. 275, p. 452.

32. Joan BOSCH BALLBONA i Francesc MIRALPEIX VILAMALA (2025), «Un acadèmic a Solsona. El bisbe Rafael Lasala», a *Contra el Barroc. Un món en extinció*, Solsona, Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, p. 36-42.

33. ADS, Fons Parroquial de Solsona, 38, Llibre d'Òbits (1796-1836), fol. 185r.

34. ADS, Fons Parroquial de Solsona, 29, Llibre de Matrimonis (1820-1851), fol. 78v.

Per la branca materna, els orígens de Gaietà s'endinsen en les nissagues de la menestralia solsonina. Els Pla descendien de jornalers procedents del terme d'Olius, que feien de cabaners a les partides rurals de la ciutat.³⁵ Experimenten una notable promoció social gràcies a Ramon Pla i Santandreu (1699-1783), besavi de Gaietà. Aquest abandonà el treball agrícola per dedicar-se a fer de traginer, una activitat especialment dinàmica durant el segle XVIII que li permeté adquirir diversos immobles i consolidar el patrimoni familiar. Va comprar tres cases: una al carrer de la Terceria, una al de Llobera i una a la plaça de Sant Joan, així com diverses peces de terra a les partides de Sant Pere Màrtir, les Comes i Sant Girvés.³⁶

La casa pairal de la família materna de Gaietà Ripoll, al número 18 de la plaça de Sant Joan

35. ADS, Fons Parroquial de Solsona, 6, Llibre de Baptismes (1662-1711), fol. 382.

36. ACS, Ajuntament de Solsona, A117(3), Repartiment del Cadastre (1769).

El seu fill, Ramon Pla i Sorribes (1734-1794), avi matern de Gaietà, abandonà l'ofici de traginer per fer de fuster. Inicialment, va mantenir una situació econòmica relativament estable i va convertir la casa de la plaça de Sant Joan en la residència familiar principal de la nissaga dels Pla.³⁷ A ponent, l'edifici donava a la plaça, i a tramuntana, al carrer de la placeta de Sant Salvador, on feia cantonada. Actualment, correspondria al número 18 de la plaça de Sant Joan. En aquesta casa va néixer la mare de Gaietà Ripoll, Teresa Pla.

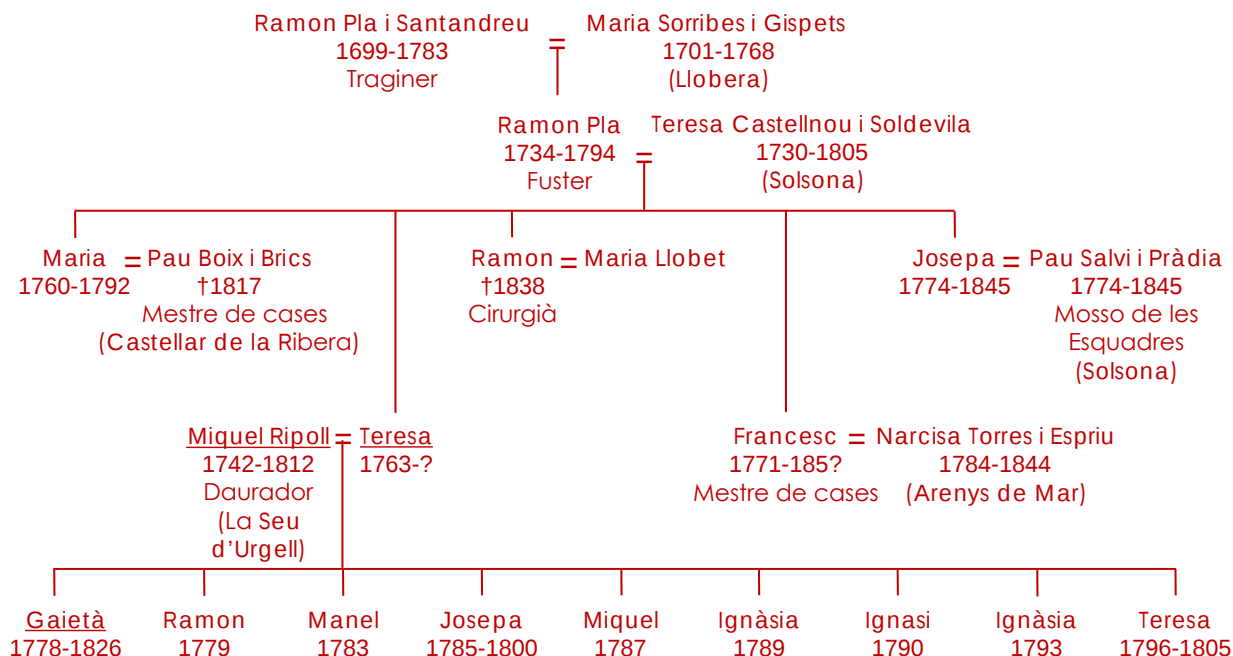
Tanmateix, aquest període de prosperitat fou breu. La disminució dels ingressos obligà els Pla a vendre de manera progressiva bona part del patrimoni immobiliari per afrontar els deutes, fins que van perdre la propietat de la casa familiar, que van abandonar el 1805. L'inventari de béns realitzat aleshores mostra una llar petita i modesta, encara que ben equipada,³⁸ on coexistien objectes d'ús quotidià amb petites peces d'art religiós que probablement eren mostra de l'activitat artesanal desenvolupada pels membres de la família.

L'entorn familiar de Gaietà Ripoll reflecteix les profundes transformacions econòmiques i socials que experimentaren les famílies menestrals catalanes entre la fi del segle XVIII i el primer terç del XIX. Els oncles materns seguien trajectòries professionals diverses, vinculades a la construcció, la fusteria, la cirurgia i la medicina. Paral·lelament, es produí la dispersió geogràfica de la família, amb parents que emigraren a Arenys de Mar, a Barcelona o a Manresa.

La generació dels cosins de Gaietà posa de manifest, igualment, la diversitat política que caracteritzà la Catalunya de la primera meitat del segle XIX. Alguns desenvoluparen carreres vinculades a l'ordre públic, com ara els cosins Marià i Tomàs Salvi i Pla, membres de les Esquadres de Catalunya, mentre que Llorenç Salvi optà per la carrera eclesiàstica i s'integrà a les files carlines, i arribà a col·laborar amb mossèn Benet Tristany durant la Primera Guerra Carlina. De fet, els germans Salvi Pla apareixen en un dels episodis més singulars de la història de Solsona. Segons conta la tradició historiogràfica, durant el setge de la ciutat de 1837, les forces carlines van penetrar dins de les muralles gràcies a la complicitat de dos veïns. La nit del 20 al 21 d'abril de 1837, Tomàs Salvi (que feia guàrdia al Palau Episcopal) va facilitar que el seu germà Llorenç, acompanyat d'altres homes, s'infiltrés als claustres de la catedral i obrís la porta exterior, cosa que va permetre l'entrada de l'Exèrcit carlí

37. ACS, Ajuntament de Solsona, A57, Llibre del Cadastre (1763-1770).

38. ADS, Fons del Jutjat de Primera Instància de Solsona, Causes Judicials Civils (1845), núm. 1026/1126, fol. 20-28v.

a la ciutat.³⁹ A conseqüència d'aquest episodi, Tomàs i Llorenç Salvi foren repudiats per la societat solsonina, que els acusava de traïdors.

Conclusió

La trajectòria de Gaietà Ripoll transcendeix l'àmbit estrictament biogràfic i esdevé un observatori privilegiat de les transformacions polítiques, socials i culturals que acompanyaren la crisi de l'Antic Règim. L'execució de Ripoll i la reconstrucció posterior de la seva memòria evidencien tant la capacitat repressiva de l'absolutisme davant qualsevol forma de dissidència ideològica com el llarg

39. Antoni LLORENS I SOLÉ (1981), *Solsona en les guerres del segle XIX a Catalunya*, Barcelona, Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 126-127.

procés de politització que convertí Ripoll en un dels principals símbols del lliurepensament i de la llibertat de consciència.

En el present estudi s'avança en el coneixement dels anys de joventut de Ripoll, així com en l'entorn familiar, i se superen algunes llacunes historiogràfiques gràcies a noves dades que contribueixen a contextualitzar-ne la trajectòria vital dels anys abans que s'establís a València.

L'anàlisi del context familiar i social de Gaietà Ripoll confirma que pertanyia a una menestralia urbana que experimentava els mateixos processos de transformació que afectaven la resta del país. La mobilitat geogràfica, la diversificació professional, la formació, la participació en els conflictes bèl·lics i la coexistència de posicionaments polítics oposats dins d'una mateixa família reflecteixen una societat cada vegada més permeable a les noves idees, i immersa en la desaparició de les estructures pròpies de l'Antic Règim. Lluny de constituir un espai aliè a aquests canvis, la Solsona de final de segle XVIII i inicis del XIX reunia les condicions socials i culturals que expliquen l'aparició d'una figura com la de Gaietà Ripoll, de manera que la història local s'insereix dins les grans dinàmiques de transformació política i ideològica que caracteritzaren l'Espanya contemporània.

Nil Boix Besora

L'Amisol, 50 anys d'històries compartides

Aquest 2026 es compleixen cinquanta anys del naixement de l'Amisol, cinquanta anys de feina i de dedicació a un col·lectiu vulnerable, cinquanta anys al costat de persones amb discapacitat i les seves famílies, cinquanta anys de convivència, de lluita, de moments feliços i d'hores tristes, cinquanta anys que els han ajudat a forjar una vida millor i els han ensenyat a créixer i a tirar endavant, malgrat tot, cinquanta anys plens d'amor, de delicadesa i de constància, durant els quals, en cada moment, tothom ha donat el millor de cadascú, però de manera discreta, sense grans escarafalls, i això fa encara més gran aquesta obra.

L'Amisol és un exemple d'esforç, de lluita constant, d'afany de superació i de creixement. L'Amisol és la demostració perfecta que la unió fa la força, que voler és poder i que la fe mou muntanyes.

L'associació va néixer l'any 1976, quan un grup de solsonins, membres de Càritas Parroquial de Solsona, va veure la necessitat de crear un servei per a persones amb discapacitat, en un moment en què hi havia un dèficit important de serveis per als col·lectius desfavorits. Van entrar en contacte amb famílies afectades i van constituir l'Amisol.

Els inicis van ser durs; hi havia pocs recursos i mancances de tota mena, però amb empena i il·lusió els fundadors van vèncer els obstacles. El primer local, provisional, va ser al número 25 del

Usuaris i professionals del primer taller, als Escolapis

carrer de Llobera, a la Rectoria. El 1978, en uns locals dels Escolapis, cedits per l'Ajuntament de Solsona, es va posar en funcionament el primer taller, amb sis usuaris i dos monitors. Fins als setze anys, anaven a l'escola Nou Camí de Cardona; a partir dels setze, al taller Nou Camí de Solsona. Després, es va inaugurar la primera oficina, al número 1 del carrer de Llobera.

L'Amisol va créixer, ja que la demanda de serveis va augmentar, de manera que calia més espai. El 15 d'octubre de 1980, Aleix Vilalta Salvadó cedí una hectàrea de la finca de la Cabana de l'Estany per construir-hi un taller, que es va inaugurar el 26 d'abril de 1984.

Al principi, al Taller d'Iniciació Productiva es duen a terme feines de manipulats: peces de guix i ceràmica, calçat, treball de ganiveteria, circuits integrats, tiradors per a campanes de cuina..., feines diverses que posaven a prova la capacitat laboral dels usuaris i la capacitat d'adaptar-se a diferents tasques i realitzar-les amb la màxima cura. Tot això va ser possible gràcies a unes quantes empreses que van creure en el projecte, van oferir feines, amb tota la predisposició que calia, i van mostrar confiança total i un procés d'integració admirables en una època en què la discapacitat era un tema gairebé tabú.

El 1991, per canvis en la normativa vigent, el taller es va transformar en el Servei de Teràpia Ocupacional (STO), per a persones que requerien una atenció més especialitzada, i en el Centre Especial de Treball (CET), per a persones amb capacitat productiva. Així va néixer una altra empresa: la serradora de l'Amisol, que inicialment produïa fusta serrada i, més endavant, s'especialitzà en la producció de palets industrials.

Un grup de l'STO fent tasques d'ocupació terapèutica

El moment de preparar el sopar a la llar residència

El bar d'El Casal, sempre a punt per a atendre els clients

L'activitat del CET bullia: es van mantenir les feines ja existents i se'n va afegir de noves, amb els manipulats externs. També es van signar contractes amb l'empresa AMES Solsona (2004) i amb la Tèxtil Olius (2009), de manera que grups de treballadors de l'Amisol es desplaçaven cada dia a treballar en espais cedits, a les empreses mateix, per fer feines complementàries del procés productiu.

La comunitat anava creixent en tots els sentits, però des de feia temps es detectava una manca: faltava un lloc per a viure, una casa; en definitiva, calia un servei de residència. La idea era clara i prioritària, però no era fàcil: calia un altre local i això volia dir diners! Però, com sempre en la història de l'associació, es van vèncer els obstacles i el 1987 va néixer la llar residència en un pis de lloguer a la plaça de Sant Joan. L'evolució constant va fer que aquest servei ben aviat quedés petit, de manera que la llar residència es va traslladar a la carretera de Manresa i, finalment, a l'emplaçament actual, a la carretera de Torà, amb capacitat per a vint persones.

Com que a l'Amisol sempre es va més enllà, el 2005 es va iniciar el projecte Viure Sol, patrocinat pel Consell Comarcal del Solsonès. Es tractava d'una etapa de formació per a cinc persones amb necessitats especials que volien provar l'aventura de viure sols. Quatre acabaren el període formatiu i l'any següent s'independitzaren: entraren a formar part del Programa de Suport a l'Autonomia de la Pròpia Llar, i s'instal·laren en un pis. L'experiència va ser tan gratificant i enriquidora que

L'equip de la serradora i persones usuàries de l'àrea ocupacional

el 2008 ja es va estrenar el segon pis. Actualment, hi ha cinc pisos, tres de lloguer i dos de cedit per l'Ajuntament de Solsona, on viuen dotze persones.

D'altra banda, si la feina, l'atenció i la formació són fonamentals, un dels aspectes importants de la vida són el lleure i l'esport. L'oferta és diversa i variada: des del començament s'organitzen activitats d'esplai, de piscina coberta, de pastorets i de vacances, es participa en les festes tradicionals de la ciutat i en la Fira de Sant Isidre, i es va al teatre. També s'han atrevit a fer ràdio i s'edita una revista d'actualitat. Les darreres novetats en l'apartat del lleure són la participació en *Els pastorets de Solsona*, en el Col·lectiu dels Ami-Pops (2022) i en els Special Olympics (2023).

El creixement de l'entitat és constant, sempre atents a les necessitats de la família de l'Amisol i de la societat que l'envolta. El 2006 l'entitat es va fer càrrec del CDIAP del Solsonès, un servei que atén infants amb necessitat d'estimulació especials i que, primer, es va ubicar a les dependències del Consell Comarcal i, després, en un local nou de l'Amisol, al carrer de Carles Morató.

El 2009 l'Amisol es va estrenar en la gestió del bar d'El Casal. Aquest repte representava l'entrada en un nou sector, no gens fàcil; de fet, han estat anys d'esforç i de treball, però actualment el bar restaurant El Casal s'ha convertit en un establiment de referència a la ciutat. El 2014 es va incorporar la col·laboració en les Revetlles d'Estiu.

Cal remarcar que la manca d'espai ha estat una constant en els darrers anys, ja que el nombre de persones usuàries no ha parat de créixer. Per tant, com que calia treballar en millors condicions, l'any 2020, en plena pandèmia de la covid-19, va arribar un dels moments decisius en la història de l'associació: el trasllat a les dependències de l'antic Seminari Menor. Primer, la part administrativa, però el 2022 s'hi traslladà tot l'STO i s'inaugurà una altra llar residència, La Caseta.

En matèria d'ecologia i sostenibilitat també s'ha avançat força amb la instal·lació de plaques fotovoltaiques a la serradora i al Seminari, i amb l'adquisició de dues furgonetes elèctriques.

Sigui com sigui, un dels reptes de futur per a l'entitat és l'envelliment. D'una banda, els treballadors del CET han de preparar-se per a la jubilació i, de l'altra, cal tenir cura de les persones usuàries de l'STO que tenen dificultats a l'hora de desenvolupar les activitats diàries. Per això, hi ha dos programes: Programa de Transició a la Jubilació i Emprems de Vida, que permeten flexibilitzar horaris i fomenten les hores d'estada a la llar. Aquesta qüestió és un dels cavalls de batalla per al futur: ampliar i adaptar l'habitatge segons les necessitats.

Un dels serveis que faltava era l'acompanyament i suport a la inserció laboral a l'empresa ordinària; per a resoldre aquesta mancança, el 2018 es creà el servei Enllaç, que dona cobertura a les persones que volen treballar a les empreses de la comarca i que necessiten ajuda per a fer-ho amb normalitat

Del 2019 al 2022, l'Amisol entrà en el món dels serveis de salut mental, amb el projecte Enment i, el 2024, amb Som Rurals, Som de Muntanya. A més, el 2024 arriben les primeres voluntàries europees, persones d'altres països que als estius venen a la institució a fer pràctiques.

D'altra banda, malgrat que les constants que han definit la feina de l'Amisol són la discreció i la humilitat, també volem esmentar diversos reconeixements que han rebut l'entitat i dels quals ens sentim molt agraïts: la Placa Benestar i Família i la Placa President Macià (2003), el Premi Signum del Consell Comarcal del Solsonès (2010), el Premi Actius Socials de Regió7 i TVM (2013), el Reconeixement Empresaris del Solsonès (2022) i el Premi PITA (2025).

En aquest article de celebració dels cinquanta anys de l'entitat també volem reconèixer una tasca cabdal de la vida de l'Amisol: el voluntariat, un munt de persones que, per amor a l'art, participen en tasques ben diverses, com ara la tradicional venda de roses per Sant Jordi, o el munt de particulars i entitats que han fet i fan donacions o que han col·laborat de manera desinteressada en les propostes de l'associació.

Així, aquella petita entitat que va néixer fa cinquanta anys, amb sis usuaris i dos monitors, avui és una eina imprescindible a la nostra comarca, amb una plantilla de cent seixanta-tres persones: vuitanta-cinc d'usuàries i setanta-vuit de professionals que les acompanyen, i una Junta Directiva de nou persones. A més, atén cent trenta-set persones mitjançant els serveis externs. Tot plegat, amb un pressupost de quatre milions d'euros.

L'Amisol és una associació que treballa de manera incansable per a donar autonomia, visibilitat i acceptació social a un col·lectiu històricament menystingut i invisibilitzat; que actua i planifica pensant no tan sols en el present sinó en les necessitats futures; que treballa en xarxa amb altres entitats del sector; que col·labora amb empreses, administracions i entitats locals i comarcals per donar la millor atenció a les persones amb discapacitat, per fer-los la vida més fàcil, agradable i planera; en definitiva, que lluita per millorar la qualitat de vida de les persones usuàries i les seves famílies.

Gràcies per aquests cinquanta anys de dedicació i de feina ben feta!

Que sigui per molts anys!

Ramon Segué, Associació Amisol

La gent de l'Amisol al dinar de Nadal de l'any 2024

35 anys vestint la Festa Major

Enguany fa trenta-cinc anys que l'Agrupació de Geganters de Solsona va editar la primera samarreta de la Festa Major. Des d'aquell primer disseny de 1991, la col·lecció ha anat creixent fins a convertir-se en un element habitual de la festa. Les samarretes no s'han editat de manera continuada al llarg dels anys. Durant molt de temps, van aparèixer de manera puntual, sovint vinculades a commemoracions o a motius concrets. Amb el temps, però, s'han fet més regulars i, des de l'any 2022, se'n presenta un model nou cada any.

Tot i que l'edició és a càrrec de l'Agrupació, la samarreta no és una peça pensada únicament per als geganters. Amb els anys, la gent de Solsona se l'ha anat fent seva. La porten persones de totes les edats i ha esdevingut una manera de sentir-se partícip de la festa i de fer-ne visible la imatgeria als carrers.

La continuïtat de la iniciativa ha estat possible, sobretot, gràcies a la generositat de molts artistes i professionals del disseny, majoritàriament de Solsona, que han acceptat el repte de crear-ne la imatge de manera desinteressada. Cadascú ho ha fet des del seu llenguatge artístic, cosa que aporta un punt de vista diferent sobre la imatgeria solsonina i renova la proposta gràfica en cada edició.

L'origen de la col·lecció se situa l'any 1991. Amb motiu de la commemoració dels tres-cents anys de la Mulassa, l'Agrupació va encarregar a l'artista i geganter Jaume Roure que dissenyés un cartell i una samarreta. Roure va optar per una il·lustració molt sintètica, resolta només amb dos colors, el negre del traç i el verd tan característic de la figura. Aquella proposta, moderna i atrevida per al moment, va acabar convertint-se en la primera peça de la col·lecció. Gràcies a la bona acollida que va tenir, l'Agrupació va decidir donar continuïtat a la iniciativa de les samarretes de la Festa Major.

L'any següent, coincidint amb els tres-cents anys del Drac, Jaume Cuadrench va dissenyar la segona samarreta. Era el 1992, en ple esclat del disseny gràfic català propiciat pels Jocs Olímpics de Barcelona, amb creadors com ara Xavier Mariscal i Josep Maria Trias en un primer pla internacional. La segona samarreta s'inscrivía, per tant, en un moment d'una gran efervescència visual i creativa.

L'èxit que van tenir aquelles primeres samarretes va anar molt més enllà de les edicions impulsades per l'Agrupació de Geganters. Aviat, altres iniciatives vinculades a la ciutat també van recórrer a aquest suport per commemorar esdeveniments destacats. Així va succeir amb la celebració dels quatre-cents anys del títol de ciutat o amb l'homenatge a Manel Casserras Boix, celebrat l'agost de 1997, que també van donar lloc a l'edició d'altres samarretes.

Diversos artistes solsonins van continuar explorant aquest format amb noves propostes dedicades a alguns dels elements més representatius, ja desvinculades d'una commemoració concreta. En aquest període van aparèixer dissenys dedicats a l'Àliga (2000), el Gegant Vell (2003), les espardenyas de set brencs (2006) o el Ball de Bastons (2013).

El 2008 va ser una excepció en l'aposta habitual pel talent local. Va ser l'única vegada que el disseny es va encarregar fora de Solsona, concretament a la firma navarresa Kukuxumusu, aleshores molt popular pels dibuixos dels Sanfermines. Amb un estil fresc i desenfadat, van reinterpretar la imatgeria solsonina amb un llenguatge molt reconeixible. L'èxit d'aquella proposta va fer que la col·laboració tingués continuïtat els anys 2009 i 2010, amb els quatre gegants com a protagonistes.

La trajectòria de la col·lecció també ha deixat espai per a recuperar alguns dels dissenys més emblemàtics. Així, el 2016, coincidint amb els vint-i-cinc anys de la primera samarreta, es va reeditar el model dedicat a la Mulassa. L'any 2017, en el marc dels tres-cents vint-i-cinc anys del Drac, Jaume Cuadrench va signar una nova proposta dedicada a aquesta figura.

Amb els anys, les samarretes han demostrat que no queden vinculades únicament a l'any en què s'editen. Quan apareix un model nou, els anteriors no desapareixen i, durant els dies de festa, és habitual veure samarretes de diferents èpoques. D'aquesta manera, cada disseny manté la vigència i els diferents models continuen presents als carrers.

Durant els últims anys, l'Agrupació ha volgut fer una aposta clara pels creadors i creadores més joves de Solsona. Sense renunciar a la continuïtat de la col·lecció, cada artista ha aportat una mirada pròpia sobre la imatgeria de la Festa Major. El primer exemple va ser la samarreta de les Gegantes, obra d'Anna Terricabras (2019), que incorporava una lectura reivindicativa del paper de la dona dins la festa. A partir de 2022, s'hi han sumat els dissenys dedicats als geganters, al Bou, als Nans i a l'Àliga, amb la voluntat de dedicar, any rere any, una samarreta a les diverses comparses. Enguany, la samarreta del Gegant Jove, dissenyada per Pere Cuadrench, dona continuïtat a aquesta idea.

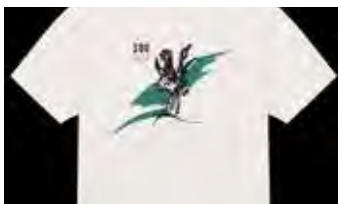
Trenta-cinc anys després, les samarretes formen part inalienable del paisatge de la nostra Festa Major. Potser han coincidit amb un temps en què la manera de vestir la festa ha anat canviant, i el costum de mudar-se per sortir al carrer ja no és tan general. Al mateix temps, han contribuït a crear una nova manera de sentir la festa i de fer-la visible. La samarreta i les espardenyas de set brencs s'han convertit en dos símbols compartits que, al costat dels gegants, la pólvora, les músiques o els domassos als balcons, identifiquen de seguida els dies grans de Solsona. Portar-la és una manera senzilla de dir que es participa de la festa.

Cada samarreta és també una manera de donar suport a l'Agrupació de Geganters i de fer possibles nous projectes vinculats a la conservació i la difusió del nostre patrimoni festiu. Però, sobretot, és un element que ens iguala. Durant la Festa Major, centenars de persones vesteixen els mateixos colors i comparteixen un mateix sentiment de pertinença. I això fa que, allà on sigui, un solsoní o una solsonina amb la samarreta de la Festa Major sigui fàcil de reconèixer. És, en certa manera, una manera de portar Solsona al damunt i d'esdevenir ambaixador o ambaixadora de la ciutat.

Les samarretes

1991, la Mulassa
Jaume Roure Gilibert

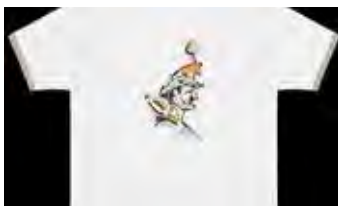
1992, el Drac
Jaume Cuadrench Bertran

1998, la Roda de Foc
Jaume Cuadrench Bertran
i Pere Cuadrench Tripiana

2000, l'Àliga
Gemma Pujol Capdevila

2003, el Gegant Vell
Manel Casserras Solé

2006, les espardenyes
Ramon-Àngel Davins Aynés

2008, imatgeria de Solsona
Kukuxumusu

2013, el Ball de Bastons
Jaume Roure Gilibert

2016, la Mulassa (reedició)
Jaume Roure Gilibert

2017, el Drac
Jaume Cuadrench Bertran

2019, les Gegantes
Anna Terricabras Caelles

2022, els geganters
Pol Blanca Barrera

2023, el Bou
Domènec Marmi Rosas

2024, els Nans
Nicola Roca Jané

2025, l'Àliga
Pau Reig Torra

2026, el Gegant Jove
Pere Cuadrench Tripiana

Agrupació de Geganters de Solsona

Tres sonets a la Mare de Déu del Claustre de Manuel Bertran i Oriola

Enguany s'esdevé la doble efemèride del 125è aniversari del naixement i el 50è de la defunció de Manuel Bertran i Oriola (Cardona, 1901- Barcelona, 1976), poeta d'arrels cardonines guardonat en certàmens literaris d'arreu de Catalunya i autor de nombroses publicacions.

Nascut a Cardona l'any 1901, fill d'una família de teixidors, fou l'únic supervivent de quatre germans, morts en la infantesa. Abans que complís els vint mesos, la família es va traslladar a Barcelona, a la barriada de Gràcia. Allí es formaria i niaria la seva vocació literària. Casat l'any 1929 amb Josefina Tura, també poetessa, fou pare de tres fills i empleat com a administratiu als Tallers Vulcano de Barcelona, on treballà tota la vida.

Considerat un poeta autodidacte, a partir dels vint-i-cinc anys va consagrar les estones de lleure a l'escriptura. La temàtica religiosa fou la columna vertebral de la seva obra creativa; tanmateix, també va dedicar nombrosos versos a cantar els amics, el país i la seva estimada vila natal. L'any 1974 va ser proclamat Mestre en Gai Saber després de guanyar la Viola d'Or i d'Argent als Jocs Florals de Barcelona. Per damunt de tot, fou un defensor entusiasta de la llengua catalana, la qual va modelar amb uns poemes curulls d'agudesia formal i fondària espiritual. Justament, l'11 de setembre de 1976, coincidint amb la primera Diada de Catalunya després de la dictadura, la seva ànima s'enlairà vers la Ciutat de Déu, tantes voltes intuïda i exaltada en els seus versos.

Entre el gruix de poemes que ens llegà, s'hi compta *Tres sonets a la Mare de Déu del Claustre*. Una composició poètica que, sota el lema «Nascuts del vostre claustre», va ser concebuda per als Jocs Florals de la Coronació de la Mare de Déu del Claustre, celebrats el 6 d'octubre de 1956. El jurat del certamen va guardonar els versos de Bertran i Oriola amb la Viola d'Argent, tot qualificant-los de «poesia veritable» i considerant-los «una admirable conjunció entre teologia, arborament i art».¹

Amb motiu del centenari del naixement del poeta i del 25è aniversari de la seva mort, mossèn Josep Maria Casafont va incloure aquests sonets a la Verge del Claustre en el *Recull de temes cardonins* de Manuel Bertran i Oriola compilat l'any 2001. A cap de cinc anys, l'editorial Claret també

1. Hem d'agrair la gentilesa de Ramon Segué Coromines per la consulta de l'Arxiu del Claustre i la d'Andreu Galera per la recerca en el fons personal del poeta conservat a l'Arxiu Històric de Cardona.

va incloure aquests versos d'inspiració solsonina en la publicació de l'obra completa del poeta en un sol volum. Setanta anys després de la seva creació, ens plau reproduir-los de nou en aquestes pàgines com a tribut de Festa Major a la patrona de Solsona.

Tres sonets a la Mare de Déu del Claustre

Nascuts del vostre claustre

I. En el pensament del Pare

Nascuts del vostre claustre, Verge Mare;
germans del Fill de Déu —del bell Amor—,
tots recordem el pou i l'aigua clara
i l'eco més profund i més sonor.

Érem al fons del pensament del Pare
tots junts, faixats amb vincle de candor,
i nedàvem, els punys cobrint la cara,
obedients al goig interior.

De tant d'amor, les aigües sobreeixiren
—un instant, per l'orgull, s'enterboliren—
i començava el de vessall profús.

L'aigua d'amor arrossegava estrelles.
I, així que mig obríem les parpelles,
una estrella ens parlava de Jesús.

II. La creació

Seguirem, amb les aigües, les estrelles:
del pensament del Pare, rius avall!
I ja, del tot obertes les parpelles,
hem contemplat l'amor en devessall.

Tot es mou com un joc de meravelles.
El goig desplega el lluminós ventall.
I cada dia esclaten flors novelles
i cada dia és nou el cant del gall.

Vós ho portàveu tot, oh Verge Mare,
Verge Maria, Mare de l'Amor!
Dintre del vostre claustre, l'aigua clara

ens ha donat la gràcia i el sabor.
I ara que vós heu retrobat el Pare,
vivim morint tot bracejant d'enyor.

III. Maternitat

Tot bracejant clamem per l'aigua viva,
per la Mare de l'Aigua, per la Font!
L'enyorança del cel amb vós s'abriva:
el pou tothora el vostre nom respon.

Mare com sou, mai no ens sereu esquiva.
Les vostres trenes, nos ens faran de pont?
Encara hi jugarem, mentre ens arriba
l'hora amorosa de la nostra son.

Desperteu-nos en Déu, Verge benigna!
I ara voldríem que us plagués el signe
de joia filial i gratitud.

Brocal del pou, brocal del pou celeste,
sigues corona per la seva testa
amb les perles de l'aigua de salut.

Manuel Bertran i Oriola, Solsona, 1956
Jocs Florals de la Coronació de la Mare de Déu del Claustre
Viola d'Argent

Manuel Bertran i Oriola, a la Mare de Déu de l'Ajuda, a Balenyà, el 14 de setembre de 1951

Manuel Bertran i Oriola saludant, el 1970, Josep Carner, al costat d'Octavi Saltor, que fou president del jurat dels Jocs Florals de la Coronació de la Mare de Déu del Claustre

Les filles de Manuel Bertran i Oriola i el bisbe Antoni Deig, durant la inauguració del monòlit d'homenatge al poeta erigit a Cardona l'any 1996

Ovidi Cobacho Closa

Cinquanta anys de Patinfanjàs: una orquestra de miracle!

La música sempre ha tingut un paper rellevant a la nostra estimada ciutat de Solsona. Però l'any 1976, en plena efervescència de la cultura solsonina, la vida musical de la ciutat va fer un gir que va canviar-la per sempre. Naixia, aleshores, l'Orquestra Patinfanjàs.

«Tot element que comenci les classes de solfeig ha d'arribar a tocar amb algun instrument o altre *El Bufi*. Si no ho fa, pagarà un sopar al Gran Sol». Aquest petit text el signaven set solsonins que, sense saber-ho, serien els fundadors de la que actualment és una de les entitats culturals amb més trajectòria de la ciutat. Eren Pere Camps, Manel Casserras (*Manelet*), Joan Cuadrench, Jaume Porredon, Robert Ribalta, Joan Subirà i Xavier Torres. Set. Només set persones. D'ells, ben pocs sabien llegir una partitura i amb prou feines havien vist de prop un trombó. Des d'aleshores i durant un any sencer, els signants de la juguesca van assajar cada dia a la rerebotiga de la sastreria de Manel Casserras i Boix, situada al carrer de Sant Miquel, i, més tard, damunt del desaparegut bar La Roureda, al carrer del Castell.

«Com se fa, el la?», preguntava un. «El la... primer i segon pistó», deia l'altre. I així dia rere dia. Fins que va arribar la primera baixada. Per la Festa Major d'aquell 1976, La Principal de la Coromina acompanyava les autoritats en els tradicionals actes de la festa. Alguns dels nostres músics van anar-se afegint a la banda en diversos punts del recorregut tot tocant *L'Aligot*, un pasdoble que encara avui en dia es pot sentir en alguna de les actuacions que ofereix la Patinfanjàs. Però encara no n'hi havia prou. Els assajos van continuar i, finalment, va arribar la festivitat de Santa Cecília. El 22 de novembre, la que en un primer moment es va anomenar Nova Orquestra va sortir a tocar diana per tots els carrers. La peça escollida va ser l'obra *Bon dia*, del mestre Joan Roure i Jané, compositor de la gran majoria del repertori actual de l'Orquestra. I bufa que bufa de seguida van plantar-se al Carnaval de 1977. I aleshores, sí, va sonar *El Bufi*. La juguesca s'havia complert i cap d'ells no va haver de pagar el sopar. El nom? Patinfanjàs. Perquè, de patir, van patir, però finalment van fer una mica de jazz.

A la Festa Major, hi vam participar oficialment per primera vegada l'any 1977, a la Pujada, juntament amb La Principal de la Coromina. El 1978, vam tocar durant la vigília: al passacarrers del migdia, a la baixada cap a la Salve i a la pujada cap al castell de focs. I a partir de 1979, la Patinfanjàs ja va començar a ser present en tots els actes tradicionals durant els tres dies principals de la festa.

Aquesta història ja la va relatar Jordi Tàsies Planes al llibre *Orquestra Patinfanjàs. 25 anys*, l'any 2001, editat amb motiu del 25è aniversari de l'Orquestra. I de tot això no ha canviat res. Ara bé, els músics no han deixat de bufar i, per tant, la història de la nostra entitat no s'ha parat d'escriure des d'aquella gran efemèride de principi d'aquest segle, i és cert que no sempre ha estat dolça. Com acostuma a passar, després d'un gran aniversari també arriba un gran relleu. El 2001, un gran nombre de músics veterans, alguns d'actius des dels inicis, van decidir retirar-se de l'Orquestra. Aquest fet va suposar un retorn als orígens: poc planter i molts assajos amb noves generacions per a tornar a tocar pels carrers en condicions.

La necessitat de preparar nous músics i plantejar-se de nou el funcionament de l'Orquestra va fer que durant la Festa Major del 2003 la Patinfanjàs fes vacances i no acompanyés la comitiva durant els passacarrers, les pujades i les baixades.

Aquell petit parèntesi, però, va aportar als músics el descans que necessitaven. I, al seu torn, el descans els va aportar l'empenta imprescindible perquè els pasdobles de la Patinfanjàs tornessin al carrer. De fet, hi van tornar amb més força que mai, perquè fins i tot van ser enregistrats.

L'any 2006, l'Orquestra sencera es va desplaçar a Girona per gravar el primer disc, que es publicaria aquell mateix any amb el títol *Pasdobles: diades de Corpus i Festa Major de Solsona. Joan Roure i Jané*. Tal com diu el títol, tots els pasdobles havien estat ideats i creats pel mestre Joan Roure. Hi havia un pasdoble per a cada un dels quatre gegants, a més dels de «Cercavila», «Anar Fent», «La Pujada» i «La Geganta d'en Manel». Totes les peces segueixen sonant any rere any per la Festa Major i, de fet, ja són part indestriable d'alguns dels moments més icònics de la celebració. Sense el nom i la música del mestre Roure, la Patinfanjàs no podria oferir ni una quarta part del repertori que sona actualment durant les festivitats solsonines. A banda de les peces pròpies, com les que s'acaben de mencionar, hi ha nombrosos arranjaments que Joan Roure va fer pensant en la Patinfanjàs i les seves necessitats musicals, així com en els moments de la festa en què havien de sonar les peces arranjades.

A banda de la música del mestre Roure, amb els anys, la Patinfanjàs també ha anat incorporant peces d'altres autors. Han estat nombrosos els ballets dels impropis del Carnaval que s'han anat afegint amb el temps. Han estat obres de Josep Colilles, Joan Boix, Joan Miquel Villaró, Roger Mas, Xavier Guitó, Janet Vaan Der Graaf i Xavier Ricarte.

Però si ens fixem en el Corpus i la Festa Major, el repertori també s'ha actualitzat amb els anys. Majoritàriament, les peces que s'hi han incorporat han estat recuperacions de pasdobles i marxes de processó que havien sonat a Solsona i que, a poc a poc, havien quedat en l'oblit. En aquest punt, cal destacar la feina del músic i compositor solsoní Albert Fontelles Ramonet.

Fontelles va ser durant molt temps membre de l'Orquestra Patinjanjàs, de manera que n'és un gran coneixedor. Si combinem aquest coneixement amb la gran tasca de recerca, recuperació i arranjament de peces musicals de la nostra ciutat, trobem com a resultat cançons que ja s'han convertit en autèntics himnes solsonins.

Moltes d'aquestes partitures estan signades pel músic, organista i compositor solsoní Ramon Pujol i Llanes, que va enriquir el patrimoni musical popular de la ciutat des de final de segle XIX fins a mitjans segle XX. Parlem, per exemple, del pasdoble *La Festa Major de Solsona*, que, des que Fontelles el recuperà l'any 2010, és la primera peça que sona a la Festa Major després del pregó i l'inici de la celebració des del balcó de l'Ajuntament. També han enriquit el repertori que l'Orquestra ofereix durant la Festa Major, amb arranjaments, recuperacions o composicions pròpies, músics i compositors com ara Jordi Montanyà, Josep Maria Pensí, Sergi Torrecillas, Josep Colilles o Joan Miquel Villaró.

Potser un repte per al futur és gravar totes les composicions que s'han afegit a l'arxiu de partitures de la nostra entitat. Anteriorment, hem parlat del disc de pasdobles de la Festa Major, però és que la Patinjanjàs encara va tornar als estudis. Va ser l'any 2009, juntament amb els companys de la Cobla Juvenil Ciutat de Solsona i l'Associació de Festes del Carnaval de Solsona, per gravar el disc de les músiques del Carnaval.

Després de la darrera experiència davant dels micròfons, l'Orquestra va vestir-se de gala per celebrar el 40è aniversari durant el Carnaval de l'any 2016. I, deu anys després, i hereus de tota aquesta història, avui celebrem el 50è aniversari d'una entitat que va néixer com un miracle musical. Un miracle que ha anat creixent fins a convertir-se en el que és avui en dia.

Quan des dels carrers i places es veu arribar la Patinjanjàs vestida de lila, potser crida l'atenció una de les nostres més grans fortaleces: la transversalitat d'edats i de perfils units per un mateix objectiu i una mateixa passió. Actualment, l'Orquestra està formada per una cinquantena de músics que tenen des de deu, onze i dotze anys fins a més de seixanta. Però és que al llarg d'aquest mig segle d'història han passat per la banda uns dos-cents músics. Ah!, i hem tingut gairebé deu uniformes diferents! Des de fa uns quants anys, la nostra vestimenta més típica és la camisa lila, que ja forma part de l'imaginari de la Festa Major.

Tornem, però, als músics. Alguns han estudiat al conservatori. D'altres han après a tocar un instrument ja d'adults. Fins i tot n'hi ha que han après a tocar a còpia d'assajos i assajos ja dins l'Orquestra. També hi ha nens i nenes que han volgut entrar al món de la música només per acompanyar els gegants. Amb la voluntat de tocar, algun dia, a la Patinjanjàs. I tots es troben celebració

rere celebració per bufar amb força i il·lusió i fer ballar la festa. En aquesta línia, en diverses ocasions, des de l'Orquestra s'ha impulsat la iniciativa PetitsFanJàs, una petita gran orquestra formada per nens i nenes que encara no tenen l'edat de tocar amb la Patinfanjàs però que formen un gran planter de músics que assegura el futur de l'entitat. Si pareu l'orella, els sentireu cada Carnaval Infantil bufant molt fort.

Amb tota aquesta barreja, és difícil de creure que això pugui funcionar. Però el miracle de l'inici es manté ben vigent, i l'Orquestra sona, oi tant que sona! I el que és més important, sona amb orgull i amb sentiment per allò que toca. D'orquestres deu vegades millors, en podrien venir moltíssimes a acompanyar els gegants. Moltíssimes. Però cap no sonaria igual que la nostra. Cap no arribaria els matins de Festa Major amb les ganes i la il·lusió de la Patinfanjàs. I és que no tan sols són importants les notes que sonen, sinó com ho fan.

I no ens referim a la qualitat o a l'excel·lència musical. Ens referim a si les notes es toquen amb sentiment o es toquen perquè s'han de tocar. I ens referim, també, a saber què necessita cada moment de la festa. Cal saber distingir com ha de traduir-se en música l'eufòria de les finals del migdia o la solemnitat de les processons o la baixada cap al cant de la Salve. I així, assumint i aprenent què necessita la festa, durant cinquanta anys la Patinfanjàs ha creat una sonoritat pròpia, un estil especial.

I tothom qui pari bé l'orella sentirà que la partitura d'un pasdoble solsoní és una cosa, i la partitura d'un pasdoble solsoní tocada per la Patinfanjàs n'és una altra de completament diferent. Ni millor ni pitjor. Senzillament única i especial.

Tot això ha passat de cara endins. I de cara enfora la Patinfanjàs ha creat escola. Tenim músics que no en tenien prou amb les actuacions amb l'Orquestra i que han seguit tocant i investigant fins a convertir-se en músics professionals. A més, hi ha nombrosos conjunts musicals de la ciutat que s'han creat gràcies a l'amistat forjada entre els seus membres durant els anys compartits a la Patinfanjàs.

Però és que no tan sols parlem de música. Compartir hores, assajos i actuacions ha creat colles d'amics, parelles i relacions que van molt més enllà d'un pasdoble. A la Patinfanjàs no tan sols s'hi ve a tocar, també s'hi ve a conèixer molta gent i a aprendre a cooperar, a treballar en grup, a respectar l'espai dels altres i a compartir espai amb persones molt diferents. Aquesta, la part humana de l'entitat, és una altra de les nostres fortaleses.

Tot el que hem relatat es veu i se sent pels carrers i places, però al darrere hi ha una entitat gran i complexa. Hi ha hores i hores d'assajos i preparació. Perquè aconseguir que cinquanta músics es posin d'acord amb la vestimenta, les partitures, els horaris i, fins i tot, els àpats, no és fàcil.

I encara menys fàcil és poder-ho mantenir durant tants anys. Al cap i a la fi, quan l'Orquestra acaba les actuacions, tothom té la seva vida individual. I qui és músic amb la Patinfañàs durant el dia, potser ho és amb alguna altra formació durant la nit. Hi ha qui quan es treu la camisa lila se'n va a dormir i hi ha qui surt de festa gairebé fins al moment de tornar-se-la a posar. Hi ha qui s'adorm i no arriba a tocar i hi ha qui arriba una hora abans de l'inici perquè s'ha confós mirant els horaris. Però quan sonen les campanes i s'ha de començar, la música sempre comença.

I és que, encara que de vegades la música passi desapercebuda, és una part fonamental de la nostra Festa Major. Els gegants no s'alcen fins que els músics no comencen a tocar. Les autoritats no baixen si no les acompanya l'Orquestra. Els ballets no comencen fins que no s'acaba el pasdoble. I la final de la Festa Major no s'acaba fins que els músics deixen de tocar. Què seria, doncs, la festa sense la música?

Hem arribat al nostre 50è aniversari. I l'entenem com un triple repte. Ho celebrem pels qui hi van ser, perquè puguin sentir-se orgullosos del que van crear i perquè puguin veure recompensat l'esforç que van posar en aquest projecte. Ho celebrem pels qui hi som, perquè gaudim d'una entitat històrica i intergeneracional que ens permet viure les festivitats solsonines des d'un punt de vista diferent, estimar-les i sentir-nos-les encara més nostres, encara més endins. I ho celebrem pels qui vindran, perquè cada vegada que vegin ballar els gegants, siguin conscients que al darrere hi va més que una orquestra. Hi va un grup de persones que s'estimen la música i s'estimen les tradicions. I perquè, com fins ara, tinguin ganes d'aprendre a tocar instruments i venir a la Patinfañàs.

Celebrem cinquanta anys amb la consciència que tenim un repte etern: que cada vegada que Solsona es tenyeixi de festa, no li falti mai la música. Potser patirem, però sempre, sempre, farem jazz. Paraula de músics.

Orquestra Patinfañàs

Punt d'informació de la Festa Major

Els serveis que ofereix aquest servei d'atenció al públic són els següents:

- Explicació de la Festa Major
- Informació dels actes
- Venda d'articles relacionats amb el folklore solsoní

Lloc:

Oficina de Turisme (ctra. de Bassella, 1)

Horari:

Dilluns 7 de setembre, de 9 a 2 del migdia

Del 8 a l'11 de setembre, de 10 a 1 del migdia

Col·laborem

L'Ajuntament demana la col·laboració de tots els solsonins i solsonines per engalanar la ciutat amb senyeres, domassos i flors als balcons.

Mesures de prevenció

L'organització fa una crida a la prevenció a tothom que assisteixi a la plaça Major durant la tronada i la col·locació dels mascles per evitar danys personals. És obligatori mantenir-se darrere del cordó de seguretat en el moment de la preparació del material pirotècnic i fins que acabi la tronada.

ELS CAVALLETS

Els cavallets són un dels elements més vistosos de la festa. El seu color i moviment aporten una gran riquesa plàstica a les nostres comparses. Per això he volgut escollir-los com a protagonistes del programa d'enguany. És també un petit reconeixement a totes les generacions de canalla que, amb esforç i il·lusió, els han fet dansar, ja que no és una tasca fàcil ni sovint prou reconeguda.

Des de fa segles, el cavall ha estat un company imprescindible en la vida quotidiana i present en la cultura popular del país. A la nostra festa, els cavallets representen les antigues lluites medievals arreu de la Mediterrània. A Solsona, sempre han format part del nostre patrimoni festiu des que en tenim constància el segle XVII.

Juntament amb el ball de bastons, els cavallets són una de les primeres experiències dins del seguici per a molts infants, que any rere any n'agafen el relleu i mantenen viva una tradició amb més de tres-cents anys d'història.

Ramon-Àngel Davins Aynés

Disseny portada i il·lustracions:
Ramon Àngel Davins Aynés

Coordinació:
Míriam Montraveta
Regidoria de Cultura de l'Ajuntament
de Solsona

Revisió de textos:
Noemí Vilaseca i Eva Pallarès

Impressió i maquetació:
Gràfiques Muval
C. de la Verge de Fàtima, 13
Solsona

DL L 694-2026

Ajuntament de Solsona

festa
patrimonial
d'interès nacional

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura